

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, október 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexereik: A sztrájkok elfajulása.**
- A vízművek megváltása.**
- Erdőárverések Lippán.**
- A tisztviselők piócái.**
- Panamázó miniszterelnök.**
- Bölcsgazdálkodás.**
- Megzavart közbirtokossági gyűlés.**
- Utcai harc Kétegyházaán.**
- A véres országból.**
- A tanítók fizetésemelése.**
- Párisi divatlevél.**
- Borzalmas bányarobbanás.**
- Egy színház botrányai.**
- Amiről beszélnek.**
- Wekerle Bécsben.**
- Megszökött hadnagy.**
- Tárcs: Az asszonyok ideáljai.**
 Irta: Dr. Prohászka Lászlóné.
- Csarnok: Egy hadnagy esete.**
 Irta: Vécseiné-Jankovits Lujza.

A sztrájkok elfajulása.

Arad, október 16.

Szinte mindennapivá lesz már a sztrájk. A mi egy-két évvel ezelőtt csak ritkaságszámba ment, a mit kivételes, végső eszköznek tekintettek a munkások igazuk kivívására, az hovatovább teljesen elveszítte az újdonság varázsát s ezzel együtt impozáns voltát is. Mikor a tőke hatalmával szemben az elhagyott, szegény munkásnak az volt a végső mentsvára, hogy a munkamegszűntetéssel mégis csak ki tudja csikarni a jogos kívánságait teljesítését, akkor a társadalom rokonszenve is melléje állt. Az üldözöttet látta benne, akinek az érdekeit a társadalom egyéb rétegeinek iránta megnyilvánuló jóakarata is előmozdítja. De mióta a sztrájk mindennaposává vált, mióta egyes szakma iparosai majd-

nem többet sztrájkolnak, mint a mennyit dolgoznak, azóta lassankint elfordul tőlük a társadalom szimpatiaja, sőt hovatovább sürgősen követeli az immár elodázhatatlanná vált törvényhozási intézkedések megtételét a nyugodt, belterjes ipari munka folytathatása végett.

Szinte hihetetlen volna, ha tények nem szolgáltatnák róla szomorú bizonyosságot, hogy minő okok miatt tör ki egy-egy sztrájk. A nyáron történt, hogy a budapesti gázgyár munkásai, akik kevés kivétellel a nemzetközi szociáldemokrácia hívei voltak, sztrájkba állottak. A munkamegszűntetés oly hirtelenül, oly váratlanul lepte meg a gyár vezetését, hogy az nem tudott idejekorán kellő segéderőkről gondoskodni s így történt meg, hogy az éjszaka ugy köszöntött be Budapestre, hogy alig égett gázlámpa. Másnap aztán katonai erővel segítettek úgy ahogy a dolgon, míg végre békét kötöttek s ismét rendbe jött minden. Vajjon mi volt a sztrájk oka? Talán kegyetlenül bántak a munkásokkal, talán nem fizették kellőleg a munkáját? Talán jogos követeléseikkel szemben elutasítólag, ridegen viselkedtek? Nem. Hanem az történt, hogy volt a munkások közt három, aki nem a nemzetközi szociáldemokráciának volt a híve, hanem az újjászervezett szociálista pártjának. És ezeknek azonnali elbocsátását követelték a gyárigazgatóságtól, mert hát: éljen a véleményszabadság! Másképpen boldogulni, mint ahogy ők azt jónak gondolják, nem szabad. Ezért hívei ők a gondolatszabadságnak. És minthogy a gyárigazgatóság kérésükre nem teljesítette, azokat a munkásokat, akik különben ki-

fogástalanul dolgoztak, el nem bocsátotta, tehát sztrájkba léptek. És kitették egy közel millió lakóju város lakosságát a legborzasztóbb bizonytalanságnak. Mert képzeljük el, hogy ilyesmi nem nyáron történik, amikor elvégre is az éjszakák röviddek, hanem télen: hát kétségtelen, hogy az élet- és vagyonbiztonságot oly veszedelem fenyegette volna Budapesten, ami ellen semmiféle rendőri hatalom elegendő védelmet nem nyújtott volna.

Az építőiparosok, vagy magyarán mondva kőművesek még gyakrabban lépnek arra a térre, amely a sztrájk kihirdetésével erőszakosan kívánja óhajaik megvalósítását keresztülvinni. A munkás semmiféle fegyelmet maga felett meg nem tűr. Olvastuk, hogy a budapesti Greshampalota építésénél egy pallér megrótt két hanyag munkást, mire ezek durván nekiestek a pallérnak. Szó szót követett, verekedés támadt a dologból s a munkások — most már egyértelműleg — a pallér eltávolítását követelték. Az építőmester szabadkozott, mert a pallér igen régi, megbízható ember volt, aki elvégre is csak kötelességét teljesítette. Hiába volt minden. Bojkottálták azt az építést, sőt, ha a pallért el nem bocsátja, magát az építőmestert is. Tehát győztek. Ergo azt ellenőrizni, hogy a munkás jól dolgozik-e, nem szabad. A munkás bátran rálephet az ugynevezett amerikai bojkott terére, midőn dolgozik ugyan, de nincs köszönet benne (volt például az építőmesterek megfigyelése szerint olyan kőművesegéd, aki egy egész nap csak 90 téglát falazott be, holott rendes munka mellett 500—600-at kellett volna befalaznia) azonban a mes-

Az asszonyok ideáljai.

Irta: Dr. Prohászka Lászlóné.

Igen tisztelt Uram!

Szíves készséggel teszek eleget felszólításának. Ime kiállok a „Platz“-ra. Ha csak beszélni kell, kívánságát örömmel teljesítem, mert szó telik bőven. A mi (asszonyok) agyrendszerünk szívalom, melynek vitorája a nyelv, kifogyhatatlanul örlött lisztje: a beszéd, a szó, a sok szó.

Hajl ha ez a kiapadhatatlan áradat materializálna, mily hatalmas lendítene a mostani szűkös viszonyokon! No, de nem haragudnának meg a szülő-gazdák sem, ha a férfiak akárcsak lepergő szó édes nedűvé változna. Meri legyünk igazak, önök sem szoktak fukarok lenni a betűk összeállításában. Folyton buzgó forrás az, csak legyen, aki halgassa.

A bátorságom is meg volna, úgy „entre nous.“ Ide, a nyilvánosság elé egy kis lázas félelemmel lépek. Bizonyos mértékig az egyéni önzésem tart vissza, mert mindig hálásabb szerep igénytelen halgatónak maradni, mint javíthatatlan „rebellis“-nek bemutatkozni. De Ön kívánta s én engedelmesen meghajlok. Ismeri a közmondást: „Könnyű Katót ténerezni.“

No de hát miről beszéljek. Szabadon vá-

lasított tárgy, szabadon előadva. Hadd durkáljak egy kissé a tárgyskabau.

- Férj? Csunya téma.
- Feleség? — Talán elfogult lennék.
- Feminizmus? — Hálásan kitaposott ut.
- Szocializmus? — Zu hoch!
- Vallás? — Torkig vagyok vele.
- De hát mégis miről szóljak? Hopp! Megvan! — „Az asszonyok ideáljairól.“

Oh, ne gondolja, korántsem a férjéről van szó. Nem. A férj „ideái“ voltát elveszti rögtön a mézeshegyek után. E címmel eldicsekedhetik addig, míg vőlegény s addig a rövid pár hétig, míg teljesen meg nem szoktuk a magunk asszonyságát, s őt mint párunkat. Férj minőségében az „ideál“ a mindennapiasság egyhangúságába süllyed. Néikülözhetetlen jóbarátunk, kedves pajtásunk lehet, kialakulhat szerető, gondos férjjé, szigorú, rejtgett „urunkká“, de többé már nem lesz az az álmkép, ábrándalak, akit leánykorunk rózsaszínű fátyolán keresztül képzelünk.

A házasság Rubikonján túl a pozitív tudás letörlő az idealizmus mázát. A zománczott váza (u'ajdonkép nem egyéb, mint közönséges, égetett agyag. Sár. Érti, sár. S ez nem fér össze egy hófehér leánylőlek ábrándjaival.

Később azonban változnak az állapotok. Az asszony, — hihetetlen! — igen hamar és könnyen beletalálja magát a megváltozott hely-

zetbe, sőt meg is kívánja, de leánykori ábrándjai, az idealizmusa, a leike himpóra nem ereszkedik alá, hanem megmarad fenn, ott bolyong a vágyakozások és remények messze szférájában.

A mi tavaszunk foglalkozása az álmok szövése. Az ábrándok fonalával egy legendás alak köré gyűjteni mindazt a szépet, jót és nemest, a mit fiatal fantáziánk fáradhatatlanul termel. Építeni azt a fellegetvát, mely abba a menyországba nyílik, hol uralkodó király „Ó.“ „Ó“, akiret kedvesnek találjuk a világot, akiret érdemesnek tartjuk a legkopárabb sziklát is a reménység borostyánjával beültetni.

S ha megjelenik a testet öltött ideál, elérkezik az az idő, amelyet oly gyönyörűre színeztünk a szerelem csalfa üvegén keresztül. Megpillantjuk azt a rejtelmes, szép világot, a mit, a jövőben bizva, előre sejtettünk. De meddig tart ez a megvalósult ábránd?

Nemsokára a csalódás árnyéka homályosítja be azt a fényt, melyet a mi bohó, szerelmes szívünk vetett. Rájövünk arra, hogy az imádó lovas is csak ember, egy emberi tulajdonságokkal felruházott férj.

Eszeágában sincs folytatni azt a szentimentális kis regényt, a mit mint vőlegény megkezdett, s amelyhez mi a mániákusok kitartó szeretetével ragaszkodunk. Hirtelen csapással metszi ketté az ideális fonalat és szem-

ternek, a gazdának más joga nincsen, mint fizetni. És ezt aztán alaposan kell elvégeznie. Távol áll tőlem, hogy el-lenszeny vezetné tollamat a dolgoz, iparkodó munkások százezrei iránt. Nagyon jól tudom, mint a hogyan minden intelligens magyar ember jól tudja, hogy egy kellőleg fizetett, szorgalmas, gond nélkül élő magyar munkásosztály oly elengedhetetlen rétege a fejlődő Magyarországnak, amely nélkül igazán hatalmasak, vagyonilag függetlenek sohasem leszünk. Azt is tudom és érzem, hogy a vagyontalan munkásnak a gazdag tőkével szemben nagyon sokszor gyámolításra, védelemre van szüksége. Azonban bármiként töröm a fejemet, két dolgot, amely a munkások nagy többségének vezető gondolata ezidőszereint, megérteni képes nem vagyok. Az egyik az, hogy miért véli magát a magyar munkás anyagilag oly alárendelt helyzetben levőnek, mely az ő ultima rációját, a sztrájkot megokolná? A másik pedig az, hogy miként tudja ő a szabadelvűség, sőt a radikalizmus eszméjével megegyeztetni azt, hogy a vele nem egy nézetben levőt bojkottálja.

Ami az első kérdést illeti, a vagyoni elégedetlenség talán alappal bír hatalmas ipari államokban, ahol a közeposztály aránytalanul jobb vagyoni helyzetben van, mint a munkásosztály. Ahol a burzsoá jólétben dőzsöl, míg a szegény munkás koplal. Amde hol látják miná-lunt ezt a nagy aránytalanságot? Hát ki van nálunk jobban ellátva, az a jóra való szakiparos e, aki megkeresi a maga napi 5—6 koronáját, sőt többet is, vagy például az a bíró, akinek egy havi fizetése 180—200 korona, tehát épen csakhogy annyi, mint a jobbajta munkásé. És míg amaz 20 éven át tanult, vesződött, egy sereg éven át ingyen dolgozott, míg annyira jutott, hogy csak épen kenyeret tud magának keresni, addig emez már a legfiatalabb kora óta kenyérkereső, tehát saját magát tudja fenntartani. Nálunk nincs aránytalanság, sőt ellenkezőleg, a szellemi munkát nagy átlagban nyomoruságosan díjazták nálunk, míg az ipari munka díjazása majdnem teljesen lépést tart a nyugat munkabéréivel.

A második kérdésre meg talán nem

is kell feleletet keresni. A szocializmus alapelve az egyéni boldogulás lehetősége. Ezzel homlokegyenest ellenkezik a lelki kényszer. Lehetek a legjobb ipari munkás s e mellett akár az autokráciát is helyeselhetem. Senkinek semmi köze hozzá. És amikor emiatt sztrájkot kezdenek, ez a népszabadság s így a szocializmus alapelve, a gondolat szabadságnak a merev tagadása. (—)

A vízművek megváltása.

(A részvénytársaság óvást emel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16

Az aradi vízművek részvénytársasága a vízvezeték megváltása ügyében a múlt hónapban beadványt intézett a törvényhatósághoz, amelyben több kifogást tett. Kifogásolta a társaság, hogy a törvényhatóság már júniusban, vagyis az üzembé helyezés tízedik évének eltelte előtt mondot fel, holott a felmondás csak november 15 én történhetik meg. Sírlelmének találta a társaság magát a megváltás tényét is, amely szerinte szerződésellenes.

A társaság kifogásait a múlt hónap 6 án tárgyalta a jogügyi bizottság. Az első kifogásának, amely a felmondásra vonatkozott, — noha ez csak kicsinyeskedés volt — a bizottság helyt adott és azt javasolta a közgyűlésnek, hogy november 30-án újból mondjon fel a társaságnak. Arra nézve azonban, hogy a felmondás sérelmes, a bizottság nem talált egyetlen konkrét adatot sem, miért is ennek a kifogásnak visszautasítását hozta javaslatba a közgyűlésnek.

Ebből az alkalmából szóba került az is, hogy a társaság a megváltási tárgyalásokra angol szakértőket nevezett meg. A bizottság ezt az eljárást abszurdnak jelentette ki, mert azok, akik tárgyalnak, magyar nyelven köztársasági tárgyalni, mivel a szerződés a közvetlen tárgyalást követeli meg és így még hiteles tolmács alkalmazásának sem lehet helye.

A jogügyi bizottság a kifogásokra, valamint a szakértőkre vonatkozó észrevételeit javaslatba foglalta össze, amelyet a szeptember havi közgyűlés egész terjedelmében el is fogadott.

De a Vízvezetési Részvénytársaság nem nyugodott bele a törvényhatóság határozatába, hanem óvást emelt az elien és főleg azt ké-

relmez a törvényhatóságtól, hogy fogadja el az általa megnevezett angol szakértőket. Az újabb beadvány folytán ma *Institoris* Kálmán polgármester összehívta a jogügyi bizottságot, hogy mondjon véleményt a kérelem tárgyában.

Elsőnek *Rosenberg* Miksa dr. fejtette ki véleményét és hangsúlyozta, hogy a jogügyi bizottság, illetve a közgyűlés határozatát *fennt kell tartani*.

Tolnai János dr. szintén ezen a véleményen van. A vízvezeték megváltása ügyében kiküldött bizottság nem köteles tolmács útján érintkezni a vízvezetési társaság megbízottaival.

Steinhardt Mór dr. azt indítványozta, hogy a bizottság ne hozzon határozatot, sem javaslatot az óvás ügyében, hanem csatolja azt egyszerűen az iratokhoz.

A bizottság *Steinhardt* dr. indítványát *egyhangulag* elfogadta. Ilyképen bizonyos, hogy a részvénytársaság más, olyan szakértőket fog megnevezni, akik tudnak magyarul.

Az ülésen *Institoris* Kálmán polgármester elnökléte alatt jelen voltak: *Kádas* Kálmán, *Salacz* Gyula, *Steinhardt* Mór dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Robitzek* Agoston dr., *Vizer* Lajos dr., *Étes* Béla dr., *Somló* Armin dr. és *Jegessy* Károly dr.

Erdőárverések Lippán.

(Száz százalékos áremelkedés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

A lippai erdőhivatalban kincstári erdőknek öt évi vágási jogára tegnap nyilvános árlejtést tartottak, amely a faanyag hivatalos becslése és az elért eredmény szempontjából eltért a szokásos erdőárverésektől és a nagyközönség érdeklődésére is számot tarthat. Ennek az árverésnek kiírása előtt a földművelésügyi miniszter leirt az erdőhivatalhoz, hogy alaposabban és magasabb egységárak mellett becsülje föl az eladásra kerülő faanyagot. A rendelet megokolása elmondja, hogy az árveréseken a vágási jogért kínált összegek mindig jóval meghaladják a kiküldési árat, aminek csak az lehet az oka, hogy a mennyiség valójában sokkal nagyobb és értékesebb, mint a mennyire hivatalosan becsülik. A lippai erdőhivatal eleget is tett a miniszter meghagyásának és az eddigiekhez képest mintegy *hatvan százalékkal magasabb kiállítású árat* állapított meg. Ennek cá-cára a tegnapi árlejtésen az öt évi vágási jog még további harminc százalékkal magasabb áron kelt el, mint a kiküldési ár, úgy hogy a

fényvesztő gyorsasággal fregonizálódk nyárs-polgárrá. És oh, iszonyat! Nekünk látnunk kell, hogy a mi hőünk ingujjra vetkőzve izzad, fúj, legyezzi magát, eszik, s eszik jóétvágyun, csámcsogva, mint egy, egy, hogy is mondjam csak, — malac. A mi királyfink gyöngédsége, figyelme, szeretete és ígérete csak szappanbuborék, melynek helyébe a követelések és ki-elégítetlen vágyak légioja illeszkedik. Parbleu! Osszezsugorodott a fantázia fellegvára. Dörzsöljük a szemünket, nem hiszünk a való-nak. Azt képzeljük, hogy álom. Pedig azok már messze járnak. Az a szép, színes kép eltűnt, az csak az ifjuság elérhetőnek vélt déi-bábja volt.

S mivé lettünk mi? Hítvesek, akik szeretik a férjüket, s vele együtt, szívesen nyalgatják az élet mézét, örömmel ereszkedünk le hozzá, s szeretettel teljesítjük szeszélyes óhaj-tásait. S napok teltevel rohamosan aklimatizálódunk kötelességtudó feleséggé.

Csak a lélek teremtő pókja nem nyugszik meg ez állapotban. Szővi a szálakat, az álmat, az ábrándokat tovább. Csillogó kötetést készíti, ragyogó testre ölti, mesebeli környezetbe helyezi. Egy vágyakozással teljes várakozás vonzza a képzeletet mind messzebb és feljebb, oly régióba, hol a férfi csak jó, kedves és szerető tud lenni. Ahol a férfi nem parancsol, hanem engedelmeskedik, nem követel, hanem kér, nem uralkodik, ellenben a nőnek szolgál.

S e mellett hatalmas, mindenek felett áll es imponál. Ha akarjuk barna, ha úgy tetszik szőke, a hangulatunk szerint alakítjuk, változtatjuk, idomítjuk a fantáziánk paradicsomában.

Vándormadár hűségünk hozzá menekül a zord tél elől. Ott üdül, melegszik, ott gyűjt erőt a bünbocsánatra, ha a „házi zsarnok“ akár joggal, akár jogtalanul megbántott. (Mert úgy van az, hogy mi minden körülmények között meg vagyunk bántva. Ez női előjogunk!) Ha aztán a hangulat kezd engedni fagyos rilegségből, a léget tavaszi fuvalat lengi át, visszazállunk az elhagyott fészkekre. Egy újabb összekoccanás biztos tudatával kezdjük ismét a sablonos életet.

Őnök, férfiek, felindulnak ennek az igazságtalan igazságnak hallatára, pedig úgy van. Nekünk Önök mellett még egy illusorius férjre is szükségünk van. (Honny soít qui mal y pense.) Kell, hogy valakivel gondolatban sakkban tart-suk Önöket. Mert ha nem így volna, amilyen barbár érzés lakik minden férfiben, vérszemet kapva, visszaszülyesztenének a rabszolgaságba. A feminizmus diadalra juttatói hiába fáradoznának, megtörne az az Önök csökkönyösségén.

És ez a mi kis regényességünk, ideálistmu-sunk megmarad örökké. A jövő perspektívájában látom a nőt, amint küzd, dolgozik, fárad, s szabad idejében az „ideál“-ra gondol, csak hogy akkor az ideál a férj lesz.

Ha szívükön fekszik ez az állapot, Önök

is fogják meg azt a zászlót, melyről a feminiz-mus ragyogó eszméje tündököl. Hisz csak az Önök boldogságát viszik előbbre. Nem a nő, hanem a férfi „eldorádója“ válik valóra. Mi kenyeret kapunk, de a férfi ennél nagyobb kincset, egy megbecsülni tudó, önzetlen, szerető női szívet.

Akkor nem leszünk olyan puhák, nyeglék, nem töltjük az időnkét és a gondolatunkat egy percre sem fölöslegesen társaságában, hanem a bennünk lakozó egyéni tulajdonság, a mindenható női gyöngédség az Önök számára marad meg osztatlanul és egész erejében. Dixi!

Most pedig várom a megígért választ. Miért sodornak kezét fogva, következetes önkénytelenséggel bennünket a rajongók léha világába? Miért tetszik önöknek az asszony e báb állapotában, miért nem emelik fel maguk mellé, hogy karöltve, egymást megértve és megbecsülve, érezzék tartalmát az életnek.

Ugy nyomtalanul siklik el fölöttünk az idő. Anélkül, hogy valamit használnánk.

Elvezetl cikkek vagyunk. Beh kár éret-tünk! Mert én tudom és érzem, hogy a nők hatalmas előmozdító lennének annak a nagy és szent csónak, melynek eléréséért az egész emberiség fárad és törekszik.

kincsár ennél az árverésnél az előzőkhöz képest közel kétszer akkora eladást érhet jutott.

Az árverés lefolyásáról az alábbi tudósítást adjuk:

A sistaroveci, gornykövesdi és parouboni 120.66 katasztrális hold erdő öt évi vágását 1907 től 1911 ig tegnap adták el a lippai erdőhivatalban megtartott nyilvános árlejtésen. A tölgy- és cserfából álló faanyag kikiáltási ára 51881 korona 09 fillér volt, amelylyel szemben *Grosz József* lippai vállalkozó 57069 koronás, *Czukur László* aradi fakereskedő 60637 koronás, *Kádár és társai* aradi vállalkozók 74188 korona 86 filléres, *Joczkó Testvérek* lippai cég 78340 koronás és *Grósz Izó* lippai fakereskedő 83792 koronás ajánlatot nyújtottak be. Az erdőhivatal *Grósz Izó* legkedvezőbb ajánlatát fogadta el és neki adta az öt évi vágási jogot.

Ugyancsak a lippai erdőhivatalban tartják meg október 29-én a kövesdi ordasicai 68.58 katasztrális hold öt évi vágása 42388 korona és a sistaroveci, sumarnici, labasincsi, dimpukucsi és dimpupuliori 161.88 katasztrális hold öt évi vágására az árverést 149325 korona kikiáltási ár mellett.

Ezeknek az erdőknek tölgy-, cser-, bükk- és gyertyánfából álló anyaga is előreláthatólag igen magas áron kel el, mert a fa ára — épp úgy, mint majdnem minden nélkülözhetlen gazdasági cikk — még a közelmúltéhoz képest is 80—100 százalékkal emelkedett.

A tisztviselők piócái.

(300 százalék kamat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

A szegény hivatalnokember, aki minduntalan rászorul egy-egy rövid lejáratú kölcsönre, kiűnőd médium az uzsorásnak. Erre számítva, vetette meg lábát a kereskedelmi minisztériumban két lelketlen fővárosi pénzügynök: *Lukács* (Lówy) *József* és *Kanitzer* *Dezso*.

A két kiváló penzkapacitás lassanként az apróbb hivatalnokok legtöbbször hálójába kerítette és valamennyit a legképtelenebb módon szipolyozta. *Lukács* és *Kanitzer*, bár a pénzük teljesen biztosítva volt, halálra uzsoráskodást űztek. Példa erre *Kapitlanszky* *Ferenc* számlellenőrnek az esete, akit magát is alaposan megkoppasztottak, annak dacára, hogy szinte „inkasszans” szerepét töltötte be náuk. Amelyik hivatalnok ugyanis kölcset kapott, átadta a fizetési könyvecskéjét *Kapitlanszky* *Ferenck*nek, aki fölvéve elsején az illetőnek fizetését, levonta *Lukács*ék követelését, nem feledkezve meg persze a busás kamakról.

Hogy *Kapitlanszky* *Ferenck* is mint nyuzták, mutatja, hogy amikor 6 135 korona kölcsönt vett fel, utána havonként harminc korona kamatot kellett fizetnie, ami majdnem 300 procentnek felel meg. A kifosztott tisztviselők közül *Szvboda* *Ferenc*, *Drexler* *Igác*, *Pollák* *Ágoston*, *Cseh* *Lajos* és *Kiss* *Aladár* tettek panaszt a két uzsorás ellen. Megindulván a bűnvádi eljárás, a budapesti királyi ügyészség nemcsak a két uzsorás, de *Kapitlanszky* *Ferenck* miniszteri számlellenőr ellen is, aki az üzelmeket látszólag elősegítette, vizsgálatot indítványozott. Utóbb azonban vele szemben, mert kétségtelenül kiderült, hogy valójában maga is áldozat volt, az ügyészség a vádat elejtette.

Lukács *József* és *Kanitzer* *Dezso* ellen ma tartották meg a budapesti törvényszék vádtanácsa előtt a tárgyalást, *Langer* *biró* elnöklése mellett. A bíróság uszora vétségeért mind a kettőt vád alá helyezte. A főtárgyalást már legközelebb megtartják.

Bölcs gazdálkodás.

(A hidajavítások és következményeik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

A hidak megvizsgálására kiküldött szakbizottság véleményével ma foglalkozott a tanács. A véleményt tegnap részletesen ismertették. Rövid foglalata az, hogy a Maros hid olyan anyira rozoga, hogy veszélyezteteli az élet és a vagyonbiztonságot. A bizottság ezért sürgős intézkedések megtételét hozta javaslatba a tanácsnak és különösen a hidak haladás nélkül való alátámasztását javasolta.

A tanács a város anyagi érdekeit érintő kérdés alapos megvitatása után a szakbizottság javaslatát egész terjedelmében elfogadta és még ma utasította a mérnöki hivatalt, hogy az alátámasztási munkálatokat haladéktalanul kezdje meg, a után pedig lásson hozzá a hidak kijavításához.

Mint hogy a szakbizottság véleménye szerint a hidakon való közlekedés életveszélyes jár, a tanács megbízta *Sarlot* *Domokos* főkapitányt, hogy az élet és vagyonbiztonság szempontjából szükséges intézkedéseket szintén rögtön léptesse életbe.

Ezekről az intézkedésekről a tanács az e havi közgyűlésnek jelentést fog tenni és kérni fogja a törvényhatóság utólagos jóváhagyását. Egyben javasolni fogja a tanács a közgyűlésnek, hogy a hidak csak azon alkalmakkor cseréltesse ki, amelyeket a szakbizottság kijelölt. Szükséges, hogy a kicserélt alkatrészek elraktározassanak, hogy azáltal az ellenőrző bizottság munkája meg legyen könnyítve.

A mérnöki hivatalnak a hidak kijavítására vonatkozó ideiglenes költségvetésében 20,000 koronával több van felvéve, mint a múlt évben. A tanács ennek okát abban látja, (?) hogy a múlt év óta a faanyag ára váratlanul emelkedett. De a több kiadásból a városra semmi újabb teher nem hárul, mert a többletet a Maroshidból befolyó vámjévedelemből fogják fedezni. Ha ebből nem futja, akkor a vashid alaphoz kell pótolni a hiányzó összeget, azt pedig a vashidon szederdő fölemelt vámokkal. Van ugyanis egy törvény, amely az ilyen esetekben megengedi a vámtételek felemelését.

A hidak alátámasztási munkálatait már valószínűleg holnap megkezdik, a törvényhatóság utólagos jóváhagyásának reményében.

Utcai harc Kétegyházában.

Családok háborúsága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

Alapos kis háborúság folyt le a napokban Kétegyházában. Az ottani csendőrszervező jelentése szerint ugyanis *Argyelán* *Péter*, *Argyelán* *György*, *Tulkász* *György*, *Simonka* *György*, *Simonka* *János*, ifj. *Simonka* *Péter*, *Simonka* *Mihály* és *Simonka* *Mitru* múlt vasárnap délután egymás legyilkolása szándékából forgópisztolyokkal, fejszékkel és vasszállal fegyverkezve az utcára vonultak s egymással lövöldöztek.

A lövöldözésre előfutott békés polgárságra is pisztolyt szegtek s kényszerítették őket a megfutamodásra. Az utcán megállítottak egy arra haladó kocsi s a kecsin ülő *Balász* *János* mellének fegyvert szegve, kényszerítették, hogy ott vesztegeljen egy darabig; csak nevének megmondása után engedték tovább. Később azonban megbánták, hogy eleresztették a jámbor szándékkal haladó embert és utána léptek, de a lövés nem talált. Főcéljuk azonban az

volt, hogy egymást feikozolják, mivel a *Simonka* és *Argyelán* család tagjai egymással régebb idő óta ellenséges viszonyban élnek s mindkét részről egész nyíltan hangoztatják, hogy előbb-utóbb agyonverik egymást.

Ezt a műveletet már most harmadikban kísérelték meg és most csak csendőri beavatkozással sikerült őket szándékuk kivételében megakadályozni. Az *Argyelán* család tagjai, akik félték en garázda természetűek, állandóan felfegyverkezve kerülgetik *Simonka*ékat, azon szándékkal, ha a familia bármely tagja elébük kerül, lelövik, vagy agyonverik. Jelen a kolommal szándékukat azonban nem hajthatták végre, mert a *Simonka*-család tulsúlyban volt, a csendőrség pedig idejekorán megérkezve, vasceverte a bosszuért lihegő oláhokat.

A járási főszolgabíró azonnal intézkedett, hogy hasonló eset a más különben békés községben elő ne fordulhasson. A csendőrséget állandó készenléthe helyezte s egyidejűleg feljelentette a háboruszkodó famillát a gyulai kir. ügyészségnél, gyilkosság kísérlete miatt.

A véres országból.

Subvenció a pogrom-rendezőknek

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 16.

Bár az utóbbi napokban az oroszországi eseményekről semmi különösebbet nem jelentenek a táviratok, a forradalom lappangó tüze még mindig végromlással fenyegeti a cárizmus natalmát. Ma a cár egyik főtisztviselőjénél házkutatást tartottak, mert az a gyanu van ellene, hogy szintén a forradalmi propaganda híve.

Mai híreink a következők:

Lodz, október 16. A sztrájk megszűnt. A város visszanyeri rendes képét.

Varsó, október 16. Három rendőrgyöngöt, kik *Grün* hírhedt detektívönök anyjának temetéséről tértek haza, tizenkét fegyveres forradalmár megtámadott. Az egyiket megölték, a másik kettő súlyosan megsebesült. A tettesek elmenekültek. A helyszínére sielő katonaság nyomban és minden meggondolás nélkül tüzelt és két asszonyt és egy gyermeket megsebesített. *Maga* *Grün* csak futással volt képes életét megmenteni.

Berlin, október 16. Annak idején nagy feltűnést keltett, hogy *Münz* *dr. Gleiwitz* város (Északszilézia) rabbija levelet intézett az összes uralkodó fejedelmekhez és államférfiakhoz az oroszországi zsidóüldözésekről. A brossuráért, mint most jelentik, a badeni nagyherceg köszönetét fejezte ki.

Berlin, október 16. Mint a *Swedonja* című lapnak jelentik, a pogromokat rendező orosz népegylet vezetője a napokban 75.000 korona subvenciót kapott a kormánytól.

Berlin, október 16. A Ruszkije Slowo jelenti: A rendőrség értesítette a birodalmi bankot, hogy értékküldeményeiket ki akarják rabolni. Emiatt egyelőre beszüntették a nagyobb szállítást.

Pétervár, október 16. E hó 11-én, *Sergejew* *palota* műhelyeinek segédfelügyelőjénél házkutatást tartottak. *Sergejew* *palota* mindeztideig nem tartóztatták le.

A tanítók fizetésemelése.

(Mennyibe kerül?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

Az 1907. évi költségvetés keretében fogja az e havi közgyűlés tárgyalni a tanítók fizetésemelési kérelmét. A tanítók kérelmének teljesítését nagyban megnehezíti az a körülmény, hogy a pótdó iryképen ismét emelkedni fog. A hármass-bizottság tudvalevőleg javaslatba hozza a közgyűlésnek ugy a tanítók fizetésének fel-emelését, mint a tisztviselők és más városi alkalmazottak lakásilletményének fel-emelését, illetve megadását. Ilyképen 72 percentsra emelkednék a jövő évben a pótdó.

Az elemi iskolai tanítók most külön akciót indítottak ügyük érdekében. A napokban küldött levelet menesztenek Károlyi Gyula gróf főispánhoz, hogy pártfogását kikérjék. Ugyancsak felkeresik *Institoris* Kálmán polgármestert is. A törvényhatóság tagjaihoz pedig ügyük érdekében körlevelet intéztek, amelyet ma küldtek szét. A körlevél így hangzik:

A folyó hó 24 én tartandó törvényhatósági közgyűlés dönt a tanítóság sorsa fölött. Midőn arra kérjük, hogy fizetésünk rendezését megszavazni kegyeskedjék, felhívjuk figyelmét csak a legutóbbi idők élelmiszer-drágulására. Mi nem pecsélyét, hanem kenyeret kérünk! Aradváros pótdója 72 százalékból lett megállapítva. Sokan azt gondolják, hogy ennek a mi fizetési kérelmünk az oka. Nem ugy van. Az aradi elemi iskolai tanítók, óvónók fizetésemelése a városnak nem kerül egy percents adóemelésbe, s ebből hatvankilenc család részesül. A fizetés rendezés összege csak látszólag tesz 15480 koronát, mert ebből levonva a korpótlék címén utalt államségiyt, (7000 koronát) marad fedezetlen 8480 korona. Tehát *nyolcezer-négyszáznyolcvan koronába* kerül Aradvárosának, hogy tanítói fizetését rendezze. Nem emeli a köz költseget egy százalékkal sem (egy százalék = 9800 korona), ezért hisszük és biztosan reméljük, hogy hatvankilenc család jogos és méltányos kérelme elutasítva nem lesz. 1868 óta most emelik első esetben a tanítói fizetéseket. Ügyünk igazságához kérve jóindulatát, vagyunk Aradon, 1906. október 16 án, hazafias üdvözléssel az aradi községi elemi iskolai tanítók.

Párisi divatlevél.

Páris, október 11.

Most az egyszer szükségét érzem annak, hogy egy kicsit részletesebben foglalkozzam a kalapokkal. A divattudósítók nagyon sommásan szoktak ezzel a kérdéssel foglalkozni, hej pedig fontos tényező ám nagyon a kalap! Egy kissé kacérul bodrozott haj — arra egy eszményien szép kalap, egy két kiszámított pillantás és az az érzésem, hogy el-lenállhatatlanok vagyunk.

Kicsik a színházi kalapok is és egyszerűen tündérszépék. Kis toque, egészen bodrozott, élénk rózsaszín selyemből, korallpiros bársonycokorral az oldalán s ugyanilyen színű dugóságdíszszel. Nagy díszhez, társaságba csak a nagy kalap járja, de ez kizárólag tolldíszes és egy egy ilyen kslap valószínűsége vagyont képvisel. Am, hogy el ne felejtsem megmondani: a nagy fátyletről már letettünk — tulságosan főkapott divat volt és mi, párisi asszonyok, olyanok vagyunk, hogy semmit se szeretünk, ami általános.

Különös dolog, hogy a tolldísz sohase mulja divatját. Ugy vagyunk vele, mint a csipkedivattal. Egnéhány kegyeltje a sorsnak valódit visel, a többi viseli a többé-kevésbé jó vagy rossz utacozatot.

Egyik olvasónóm azt kérdezte tőlem, hogy a gáztóla, struotoliba, amely oly pompásan illett az arcunkhoz, tartja-e magát továbbra is! De menyenyire! Késő őszig ez marad a divat s kibővült a túllibodorral, amelyet hosszan lefógó bársonyszalag fog össze.

Még egy pár szót az egyéb divatról: „bolere“

a jelszó. Nincs látegető, nincs estélyi ruha bolere nélkül. A legraffináltabb zaabókat s a legkacérabb melléneket eszelik ki a boleróhoz. Dísznek az irlandi csipke mellett gyönyörű a finom, himzett keztüdbőr.

Es az utcára már ne vatrassanak több tafotarahát. Tulságosan felkapott divat lett ez is és hiába minden: a selyemruha nem való rendes utcai viseletre. Elárulok végül még egy nagy titkot: sok a hamis haj! A kis kalap hajdíszét követel, de honnan vegye az ember, ha nincs miből ezt a díszet megcsinálni? Minden előkelő hölgynek bizonyára van meghitt fodrásza — nos, ez segít a bajon és nem árulja el senkinek. Már pedig minden segédeszközt fel szabad használnunk arra, hogy minél szebbek legyünk — én mondom, hiszem és vallom ezt

Yvette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Aradmegyei jegyzők gyűlése. Az aradvármegyei községi és körjegyzők egylete s nyugdíjintézete Aradon, a vármegyeháza kistermében, 1906. évi október hó 23 án d. u. 4 órakor választmányi s ugyanott d. u. 5 órakor öszi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat. I. Nyugdíjintézeti ügyek: 1. A nyugdíjintézeti szabályrendelet módosítására vonatkozó javaslat. 2. Özv. Botta Döméné segélyezés iránti kérvénye. 3. Özv. Lenkes Antalné k.vételes segélyezés iránti kérvénye. 4. A közgyűlést megelőzőleg 48 órával beérkezett kérelmek és indítványok. 5. Tisztújítás. II. Egyleti ügyek: 1. A létesíteni tervbevett aradvármegyei jegyzői takarékpénztár részvénytársaság aopszabály-tervezete. 2. Az 1907. évi költségvetési előirányzat tárgyalása. 3. Esetleges indítványok. A közgyűlést *Povásay* Soma elnök hívta össze.

Panamázó miniszterelnök.

Kétmillió Péter királynak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

A *Zsid* című bécsi ujság, mint mondja: feltétlenül megbízható adatok alapján — a következő megdöbbentő képet rajzolja Pasicz szerb miniszterelnök proviziós üzelméről:

1905. évben az Ottomán-bankkal kötött 110 millió kölcsön-szerződés (amely megállapította, hogy a szerb ágyuk *Schneider* creuzoti gyárában rendelendők meg) aláírásakor a Pasicz-konzorcium egyik tagja *késpénzben 500,000 frank proviziót kapott*. Ezenkívül ugyanezen konzorciumnak szerződésileg 3 és fél millió korona biztosított; az összeg a kölcsön kibocsájtási költségeiből, valamint árfolyam-nyereségből fedezendő. A kölcsön kibocsájtási árfolyama ugyanis sokkal alacsonyabb, mint a szerb járadék tőzsdéi árfolyama.

Balugdsics, Péter király egykori titkársa és bizalmasa erős akciót indított ezen üzelmek ellen, mire Pasicz azzal akarta őt elhallgattatni, hogy a király kétmilliót kap a provizióból. Balugdsics ezt bíróság előtt eskü alatt vallotta.

Pasicz bukása után a Stojanovics-kabinet tüztisztizti bizottságot nevezett ki az ágyukérdés tanulmányozására. Mihelyest ennek híre ment, rögtön 25.000 frankos csekk érkezett Belgrádba, amelyet a Pasicz-konzorcium egyik tagja pontosan fölvetl.

Stojanovics miniszterelnöksége idején Pasicz egyik bizalmas emberének kezéhez az Ottomán-bank részéről összesen 170.000 frank értékű csekkek érkeztek Belgrádba. Ezen összeg a következő célokra szolgált: 1 a sajtó megvesztegetésére; 2. Stojanovics (szkupstina elnöke) nyomdájának berendezésére; 3. a tüztisztizti bizottság egyik magasrangú tagjának megvesztegetésére, aki 1892. óta állandó fizetést huz a *Schneider*-cégtől.

Az Ottomán-bank folyó évi április 10-én 250.000 frankot fizetett Péter király Párisban élő rokonának (Bozsídár herceg?) azért, hogy Péter király elbocsássa a Stojanovics-kabinetet és újból Pasiczot nevezze ki miniszterelnökké. A kérdéses rokon rögtön Belgrádba utazott, a Stojanovics-kabinet április 17-én megkapta elbocsájtását és április 25-én Pasicz megint miniszterelnök volt.

Stojanovicsék elbocsájtásának indokolása az volt, hogy az összeesküvők nyugdíjazását követelik és nem tudják megkötni a magyar-osztrák-szerb kereskedelmi szerződést. Pasicz megkapta az engedélyt az összeesküvők nyugdíjazására s a kereskedelmi szerződést még most sem kötötte meg.

A Pasicz által vezetett képviselőválasztás céljaira a *Schneider* cég egy 70.000, egy 60.000 és egy 40.000 frankos csekkje, az új tüztisztizti bizottság kedvező döntésének előkészítésére a nevezett cég 70.000 frankos csekkje érkezett Belgrádba.

Borzalmas bányarobbanás.

Kétszáz ember eltemetve.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 16.

Még élénk emlékezetünkben vannak a *courrieres*-i bányakatasztrófa borzalmas részletei. Most egy újabb bányaszerencsétlenségről adnak hírt a táviratok. A *Durham* grófságban levő *Wingate*-ban ugyanis tegnap egy akna felrobbant és a benne dolgozó munkásokat maga alá temette. A robbanás szerencsére olyan időben történt, amikor csak kevesen tartózkodtak a tárnákban, mégis, mint a táviratok jelentik, közel kétszáz bányász vesztette életét, vagy szenvedett súlyosabb sérülést a robbanás következtében. A halottak közül eddig már harminc halottat ástak ki, remélik azonban, hogy a bányászok nagyobb részét még élve sikerül feltalálniok. Bár a szerencsétlenség részleteiben és következményeiben korántsem oly borzalmas, mint a *courrieres*-i, mégis mindenfelé nagy az izgatottság a katasztrófa miatt, mert az eddigi táviratok még semmi bizonyosat nem jelentettek az áldozatok számát illetőleg.

A szerencsétlenségről a következőket jelentik:

London, október 16. *Wingate* ban ma egy bányarobbanás következtében száznál több bányász életét vesztette. Eddig tizenkét halottat találtak. Remélik, hogy a többiekét élve találják meg.

Worthlepool, október 16. *Wingate* ban, a *durhami* grófságban bányarobbanás történt, amely kétszáz bányászt temetett el. Ezek közül hatvanan abban a tárnákban dolgoztak, ahol a robbanás történt. Eddig nyolc halottat ástak ki.

London, október 16. A legutolsó hírek szerint a *wingate* bányaszerencsétlenség következtében 27 ember halt szörnyet.

Wingate, október 16. A mai bányarobbanás óriási erejű volt. Szerencsére olyan időben történt, mikor a bányászoknak csak kis része dolgozott a tárnákban. Az életbenmaradottak előadása szerint némelyek valószínűsége hóstettet vittek véghez, hogy egy társukat megmentésük, miáltal egyesek életüket veszítették. Az elta- karításnál néhány munkáspárti képviselő is jelen volt. Eddig harminc holttestet hoztak felszínre.

Megzavart közbirtokgyűlés.

(Betrány a román r')

— Az Aradi Közlöny t'

október 16.

Vasárnap délután tartották a legelőbirtokosság közgyűlését, nagyobb tárgya a szervezési szabályok volt. E gyűlésen a tulajdonosok voltak románok a legelőbirtokosságával szemben annyira mentek előre lépésükkel, hogy *Schneeberger Márk* a gyűlés rögtön bezárásával tudta a több következőknek elejét venni.

Az eset részletei a következők:

Már a gyűlés kezdetén az egész menetén észlelhető volt a rendellenes indulata a magyarokkal szemben utóbbiak a szervezési szabályait, és jónak vélték. A románok emiatt folytonos románul való közbeszédre nyilvánult meg, amelyekkel többször akadályozták a tárgyalás menetét, rá sejtve az elnök folytonos intására. S hiok — t. i. a gyűlés rendes menetének akadályozása — minél biztosabban elérhető, román legényeket hoztak magukkal tagok csoportjával közt bujkálva, segítőknek a lérmát fokozni.

Végre egy *Simandó* gy nevű legelőbirtokossági tag a tárgyszó volt. Simandán, ki a magyar nyelven bírja, románul beszélt. *Tokay József* birtokossági jegyző felszólította, hogy fejtse magyar nyelven tenné, miután azt könyvbe kell venni. Simandán hajlandó volt magyarul beszélni, de társai e közben megakadályozták az elnök rohanva, hangos kiáltással, hogy a tárgyalás román nyelven folyjon a jegyzőkönyv is románul véssék fel, pedig, ha nem tud románul, tanuljon meg itt a románok az urak.

Erre *Tokay József* birtokossági jegyző kijelentette, hogy országon nem fog román jegyzőkönyvetani, tanuljanak meg ők magyarul.

Tokay megjegyzi elébe ugrott egy *Bircuc Miklós* nevű zentmiklósi tényleges tűzérőrmester, kiről nem tudni, milyen címen került oda azal a megjegygyéssel, hogy „itt ne politá”, ő is követelte a jegyzőtől, hogy sítse a románság óhaját. — Ettől semet kapott a nép, fellépése még veszeesebb jelleget öltött, úgy hogy a gyűlést *neeberger Márk* elnök kénytelen volt berezeni, hogy ezáltal az esetleges tettelegesség elejét vegye.

Különbösen is az bi választás óta szembevetendő a románság gyar gyűlölete s az „Ebreddj román nép” kettő betiltott oláh nőta éneklésével gyakran ráncogtatják meg a közönséget. Kalapján pedig nem egy román hordja az oláh trikolor szét, noha ez is be van tiltva.

Amirőbeszélnek.

A törtétek után...

Biztos, hogy már színmű, a francia termékek közül valamelynek ez a problémája. De azért semminő blemanak nem lehet olyan megoldását találni, gy az élet új variációját ne adja. S az élet megoldásai, még ha kevesebb bennük az igság, mindig érdekesebbek, mint a színpadéi.

A probléma, melyet a körülöttünk történt

esetek elébünk dobnak, ez: visszaveheti a férj a bűnös asszonyt? Az asszonyt, akinek vétkecségeről meggyőződött, akivel megszakitotta az életközösséget, — teheti újra élettársává?

Az esetek, amelyek Aradon a legutóbbi időkben egymásután kerültek, s amelyekről most is szó esik a társaságokban, igennel felelnek a nagy kérdésre. Az újra helyreállított családi békét darvaság lenne megzavarni azal, hogy az esetnek a személyeket eláruló részleteit is megírjuk. Ha már a válópörök megírását magának hódította a nyilvánosság, a kibékülést hagyjuk meg a diszkréciónak. Csupán annyit mondunk el: az egyik esetben már a válópör is folyamatban volt, szenvedélyes tárgyalásokkal, — amelyek vége mégis a béke lett. A másik ügy szereplői között a kenyértörés Aradon történt meg, — a kibékülés pedig Budapesten, s hol mindaketten idillikus házasságban élnek.

Hja, az élet nem simul mindig a drámai igazságszolgáltatáshoz. *Dumas* azt mondta: öld meg! S néha, bizony jó volt meg nem ölni; hiszen utólag minden jóra fordult. Kikorrigálhatatlannak mondják a vétket, amelyet az asszony elkövetett; s az élet mégis tud korrigálni rajta.

A legkönnyebben megy ott a korrektúra, amikor a megzavart házasság baja és szomorúsága a kicsinyekre szakad. Kicsi gyerekek vannak, akik nem tehetnek se az anyjuk megtevélyedéséről, se pedig az apjuk engesztelhetetlenségéről. A gyerekek, — mi lesz a gyerekekkel? Gardedám-kézen bizony szomorú soruk lesz. S mihelyt a legkisebbik a mama után kezd sírni, — akkor kezdődik a meghosszabbítás.

Valamelyik vidéki városban a társadalom egy előkelő tagját érte a malór, hogy a felesége egy kevéssé megcsalta. Az „életközösségnek”, amint azt a válópörökben mondják, vége szakad. A szétvált házaspárnak több gyereke volt. Történt egy idő múlva, hogy az asszony visszakéredzkedett. Ha már neki nem bocsát meg, — izente — tegye meg a gyerekek kedvéért. A férj hosszú ideig tusakodott magával. Vajjon mit fog ezólni a társadalom? Es megkérdezte a társadalmat. Eredeti formát választott ehhez: összehívta a város előkező hölgyeit s elébük adta a kérdést: visszaveheti ő a feleségét „a törtétek után”? Az asszonyok hosszabb, érdekes vitákban bővelkedő tanácskozást tartottak a kérdés fölött. Végre azután döntöttek. Az ítélet az volt, hogy a férjnek vissza kell venni az asszonyt, a gyerekek miatt. S a férj — most különben országgyűlési képviselő — visszafogadta az asszonyt. A hölgyek pedig, akik a házasság fölött törvényszéket tartottak, következetesen maradtak ítéletükhöz. Nemcsak hony nem éreztették az asszonynyal a mulat, hanem a társaságukba vonták, körülrajongták, szinte ünnepelték. A gyerekek miatt.

Ambár gyerekek se kellenek hozzá, hogy az ilyen fordulat bekövetkezzék. Sok férj a házasság kényelme alatt tisztára gyámoltalanná lesz. Ha nincs mellette az asszony, semmit se talál a helyén, otthon nincs kedve lenni, s apróra elzülilik. S a gazdátlan kutyák ez állapotában visszasohajítja a mulat... Ha vissza lehetne hozni? Es néha megpróbálják. Azt mondja a költő: Amit az ember egyszer elfelejtett, — az, mintha nem is történt volna meg. S mit nem lehet elfelejteni?...

Van-e benne igazság, — erről filozofálni nem a nap történetírójának dolga, nem az ujság kötelessége. A színpad drámákat ír a problémákról, az ujság pedig, az élet krónikása mellé állítja a megtörtént eseteket. Akinek kedve van, döntse el magában: a színpad oldja-e meg szebben a problémákat, vagy az élet?

Robotos.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szerda: *Lucifer*, színmű. Bemutató előadás. (Bérlet B.)

Csütörtök: *Lucifer*, színmű. (Bérlet C.)

Péntek: *Vén leányok*, vígjáték. (Bérlet A.)

Szombat: *Vig özvegy*, operett. (Bérlet B.)

Parasztbecsület.

Éppen olyan joggal kezdhetnők a mai számolót a Válás után, mert siker és kiti előadás tekintetében semmivel sem áll az ol opera mögött. De hát legyünk udvariasak írjunk előbb az olasz művészetről.

Mascagni operája annyira ismert, olyan sokféle előadásban láttuk, hogy nehéz a szerenlőkről valami újat mondani. *Ferrari* szintén ismeri az aradi publikum. Talakítás ének és játék tekintetében. Ez egészen meghódította a publikumot és előlegyeen mondva, nem csupán énekével, hanem igazán művészi játékával is. Ma is nagy sikere volt, amire teljes mértékben rászolgált. Kivüle *Ladislay Alfio*ját dicsérhetjük meg érdeme szerint. *Schubert Jenny* a nem volt disponálva, mintha kissé fáradtan énekel volna és játékában sem volt meg az a drámai erő, mely egyéneként kiváló kvalitásai közé tartozik. *Fenyvessy Margit* szépen énekel, de minden érzés nélkül játszott. Kifogásolunk keil még maszkiát is, mely egyáltalán nem illett szerepéhez. Egy matrona korban lévő anyát, nem lehet dus, barna fűzőkkel és fiataliságtól duzzadó orcával maszkirozni.

a kar kifogástalanul működött, *Tilyer* kar-

mester zajos tapsokat kapott a zenekar kitűnő játékáért, mely az intermezzot tökéletes művészetével játszotta.

A Parasztbecsület előtt *Bisson* a Válás után című kitűnő vígjátékát adták görögülény, mulattató előadásban. Első helyer kell a szereplők közül *Szendrey Mihály* színigazgatót, *Borbély Sándort* említeni. *Szendrey* elegáns Duvel volt. Minden póz és tulzás nélkül őszinte és értékes sikere volt. Kár, hogy olyan ritkán lép fel *Szendrey*, pedig az előadások nívócsak nyer *Szendrey* művészetével és a közönség is szívesen látná gyakrabban. *Borbély* kacagtató *Burganeau* volt. Az ő száraz humorá kitűnően érvényesült mai szerepében és állandó hangos derűtségekben tartotta a közönséget. Tipikus anyós volt *Benkőné* (*Bonivardné*). Mulattató alak volt a kellemetlen anyós szerepében. *H. Körössy* Jucl elegáns és kedves fiatal menyecske volt. *H. Novák* Irén kis szerepéből is sokat tudott produkálni. *H. G.*

* Színházi hírek. Holnap lesz a bemutatója *Butti* szenzációs irány-színművének, *Lucifer*nek. A főszerepet *Keszler, Hunyady, Várnay, Beregi, Harmath* Józsa és *Bácsné* kreálják. A *Vig özvegy*ből is szorgalmasan tartják a próbákat. A nagysikerű operett szombaton kerül bemutatásra. Az opera-személyzet is több új darab bemutatásával van elfoglalva. Most készülnek a *Rigoletto, Ilka, Troubadour* és *Tosca* operákra, melyek gyors egymásutánban kerülnek színre. A jövő héten kerül színre *Rákosi* Viktor *Rákóczi* fia című történelmi színműve, egy napon a *Vig-színház* bemutatójával. A *Rákóczi* fiában *Ladislay* két eredeti kuruc dall énekel és a kis *Benkő* testvérek téncozni fognak. A darab főszerepét *Keszler* Ede játsza.

* Az aradi filharmónikusok ma este tartották alakuló gyűlésüket. A filharmónikusok sok ideén több nagyszabású hangversenyt terveztek a betanítást és a hangversenyek dirigálását. *Zellner*, a cs. és k. 83. gyalogezred karmestere vállalta magára.

Wekerle Bécsben. Goluchowski bukása.

(Barabás nem lesz delegátus.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 16.

A politikai helyzet napról-napra érdekesebb. Minduntalan felvetődik a megemelt kérdések egy része s a pártokban érthető forrongás támad minden egyes kérdés körül.

Ezidőszereint különösen két kérdés körül folynak heves vitatkozások. Az egyik az ülészak bezárása, a másik Goluchowski állása.

Az ülészak bezárása.

Ülészak bezárását főleg a függetlenségért kívánják, mert nincsenek képviselet az eddigi delegátusok. Ezeknek újraválasztása pedig csak úgy lehetséges, ha az ülészakot bezárják és új ülészakot nyitnak meg. Ez azonban — mint jól értesült forrásból halljuk — nem fog megtörténni. Még pedig azért sem, mert immár elháríthatlan akadályokba ütközik. Ha ugyanis az ülészakot bezárnák, a kormánynak vissza kellene vonni az összes benyújtott törvényjavaslatokat. Ez azonban a képviselőház munkarendjének mostani beosztása szerint teljesen lehetetlen. Nincs rá idő, minthogy nincsen idő arra sem, hogy a ház most újból elvégezze az alakulás szeszadalmas munkálatait. Így tehát az ülészakot bezárni s a delegátusok maradnak a régié. Csak egy kis módosítás lesz, amennyiben Barabás Béla közösen elvesztvén mandátumát, elesett delegációbeli tagságától és helyette póttagot hívnak be. Elesik tehát az a kombináció is, hogy Barabás lesz a delegáció elnöke. Az elnöki méltóságra Széll Kálmán van kiszemelve.

Goluchowski bukása.

A miniszterelnök váratlan bécsi útját Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter bukásával hozzák kapcsolatba. Tény az, hogy Bécsben megszeppentek a magyar ajtó támadásaitól s illetékes helyen szót emeltek mindent megtenni Goluchowski taradhatása érdekében.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti, hogy únt utólag értesül, a miniszterelnök több elügyi kérdéssel is tett előterjesztést. Az egyebek között arról, hogy azokat a külkereskedelmi szerződéseket, amelyek ez idő szerint törvényhozási meghatalmazás alapján, közigazgatási uton vannak életbe léptetve, idejekorán végérvényesen elindítsa a parlament.

Félhivatalosan jelentik:

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután 11 órakor kihallgatásra ment a királyhoz, akinek dolgozó szobájában másfél óráig maradt. A miniszterelnök előterjesztést tett a bujdosók hamvainak szeszhozataláról és a Rákócziáról szóló törvény eltörléséről. A király helyeslően adomással vette az előterjesztéseket. A kihallgatáson szóba került a Szerbiával való vámkonfliktus is, de Goluchowski külügyminiszter dolgáról nem esett szó.

Wekerle miniszterelnök néhány hírlap-kiadványt, követezőképp nyilatkozott mai kihallgatásáról:

— Önök azt hiszik, hogy én Goluchowski miatt jöttem Bécsbe. Ez azon-

ban épenséggel nem áll, egészen más dolgokról beszéltem a felséggel. Goluchowski miatt nem jöttem.

Egy hírlapíró megjegyezte, hogy a közvéleményben elterjedt fölfogás szerint a magyar miniszterelnöknek fontos szerepe jutott Goluchowski pozícióját illetőleg, mire Wekerle így felelt:

— Ugy látszik némelyek minden áron Goluchowski-válságot szeretnének; pedig erről ezidőszereint szó sem lehet. Minden nap más és más hír kel szárnyra erről. Biztosíthatom önöket, hogy mindez csak üres mende-monda.

Bucsuzóul így szólt Wekerle:

— Nem Goluchowski miatt jöttem; a legjobb bizonyítéka ennek az, hogy ezuttal nem látogattam meg a külügyminisztert, nem is láttam őt. Kihallgatásom ő felségénél a Rákóczi hazahozatalával kapcsolatos előterjesztéseknek és egyéb dolgoknak szólt, de Goluchowskiról nem volt szó.

A bécsi N. F. Pr. estilapja ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy szinte képtelenség azt hinni, hogy Wekerle néhány héttel a delegációk összeülése előtt szóba hozta azt a szituációt, amelyben Goluchowski a magyar parlamenttel szemben van.

Darányi munkája.

Budapest-ről táviratozzák: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a közeli napokban négy fontos törvényjavaslatot terjeszt szakértői tárgyalás azután

pedig a törvényhozás elé. A javaslatok közül három teljesen új munka. Az egyik a gazdasági külső cselédekről, a másik a gazdasági munkaházak építésének támogatásáról szól s a harmadik munkásvédelmi intézkedéseket tartalmaz. A negyedik az időközi tapasztalatok alapján való átdolgozása a Darányi által egyszer már benyújtott és a Tisza-kormány által visszavont telepítési és parcellázási törvényjavaslatnak.

SPORT.

+ Aradi atléták versenye. A Besztercebányán megtartott birkozó versenyen az aradi Tódi Atlétikai Klub nagy sikert aratott. Popp József, a klub tagja szép iskola-birkózásával megnyerte Besztercebánya város tiszteletdíját, mely a legszebb birkozásért volt kiütve. Azonkívül még két klubtag: Holubár Ferenc és Téger József nyertek díjat a birkozó versenyen. A birkozók, akiknek ez nem az első győzelmük, Nagy Sándornak, a kiváló mesternek tanítványai.

Egy színház botrányai.

(Erdőstelen üzemek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

A budapesti Városligeti Szinkör virágzó üzlet. Azzá teszi főleg a monopólium, amelyet élvez, az a szubvenció, amelyet a főváros a színház fennállása óta Feld Zsigmond igazgatónak ad. A múlt évben a szubvenciót a főváros törvényhatósága tetemesen felemelte, noha számos panasz hangzott fel előkelő lapok hasábjain is, a színházban uralkodó állapotok ellen.

Egyik fővárosi lap, amely annak idején erős támadásban részesítette Feldéket, most érdekes leleplezést hoz a szellős műcsarnokról. A lap olyan eseteket ír le, amelyek ha valóban bizonyulnak, alighanem kihatással lesznek a színház további vezetésére. Az érdekes cikk így hangzik:

ak két nyári színháza van. Az egyik oldalon. Ennek megközelítése a pesti nézve nehéz dolog.

Városligeti Szinkör.

Antocsikából összetákolts társulat, melytől csekély fizetésű színész kivételével képzettség és rátermettség nélkül végény vagy szobaleány tagjai oly előnyökkel rendelkeznek ott, amikért Szilasbalházi még a legutolsó ripacs-társulatot.

A jmi kevésbe kerül a színháznak, mert, hogy a színház — melynek vezetői fiúk kezében van — egy-egy szerződés ifjuval, vagy nőcskével jól megfizetést.

A színház sokat suttoztak az elmúlt nyáron is, szerepelni vágyó ifjuról. Ez ifjunak is álmának netovábbját elérni. Egészen szerepelt a színház szereplői között, és előttről rövid idővel még egy fővárosi színház munkálára volt. Előképzettséget szerzett, hogy pár hónappal ezelőtt híres zsarolás ügyben szerepelt, melytől híres fővárosi milliomos ellen egy állított fényképpel akartak elkövetni. Hogy, az ifju oly anyagi helyzetbe jut, most már saját külön fogatán léphe, Városligeti Szinkörben. A rossz nyelvű, akik, hogy az ifjunak sok pénzébe került a szereplés.

Egy szépségszerencsés férfi-összekötéséről híres jelentkezett egy másik esetben a színház kérte az igazgatót, engedje fellépni. Azóta alkat költött a nő.

pteti fel, ha 250 jegyet elad. A nő vállalkozott a kifizetett határidő előtt való napra a színház igazgatóhoz s jelentette, hogy a jegyeket, ha kiadott el. De a színház nem adta a jegyet.

A színház eszéjében sem volt a nő felkutatni a jegyeket akarta a leány férfi-ismétlődött eladni, kijelentette, hogy ragaszkodik a megállapodáshoz, mely 250 jegy eladásról s mert 257 jegyet adott el, nem adta fel.

Ezekből a bizonyos esetekből kitűnik az, hogy a Városligeti Szinkör nemcsak hogy kulturális célokra nem jár, de az erkölcsatlenség tanyája. Kitűnik így miért vonakodott Feld a színházat közzé építeni.

A nyári színház elyete a példák szerint nagyon csekély öbe kerül s a szubvenció a színház jövőre. Az ócska fabódában nem csináltattak színpadot. A díszlet-tár teljesen lerongyoscska tákolmányokból áll.

Hol van tehát itt a kulturának legcsekélyebb jele? Miért dobja a főváros a szubvenciót egy ilyen izléstelen komédiára, amely egy határozottan kulturális szolgálatot szolgáló színház, a Népszínház bérlettelől olynyörtelenül tudja behajtani a horribilis bérletet?

MULATSOK.

(=) Mulatság Világosa világi ifjuság folyó hó 20-án a „Mátyás ály” szálloda dísztermében a lippal első zelar közreműködésével a szegény gyermekek áll konyha-alapja javára zárkörű táncmulatót rendez. A rendezőség élén állanak: Kraszky Péter áll. isk. igazgató díszelnök, Grill József elnök, Hallay István jegyző, Irsai Samu éntárnok, Kern Henrik ellenőr. Belépti-díj személyenkint 2 kor. családjegy 4 kor. Kezdeté 8 órakor. Felfűzések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Megszökött hadnagy.

A kasszahölgytől a sikkasztásig.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 16.

Egy fiatal nagyváradi tiszt karrierje ért véget tegnap. A lényes, a csillogó tiszt pályája szomorúan, sötétben fejeződik be. A 37. gyalogezred parancsnoksága tegnap megkereste a rendőrséget, hogy körözze Bihary Sándor hadnagyot, ki ezredétől megszökött.

Bihary Sándor nagyváradi közbecsületben álló urfi család gyermeke, a helybeli 37. gyalogezred 6. századában szolgált. A hadnagyot könnyelmű életmódja vitte a végzetes lépés elé. Az éjszakai élet útjába hozott egy kasszatündért, a Korona-kávéház kaszíróját. A hadnagy sokat költött léha szerelmére és súlyos adósságokba jutott.

A napokban történt aztán, hogy Mankes százados szabadságra ment és a század pénze a Bihary Sándor kezelése alá került. A könnyelművé lett, röviddel előbb derék katona ekkor már dolgot is elhanyagolta és a század pénzéhez nyúlt, aminek megszökött. Az idegen pénzt azonban ahogy megszökött, mindjárt visszaküldte postán a századhoz, az utolsó fillérig.

A szigorú parancsnokság az ezredétől megszökött hadnagy köröztesét rögtön elrendelte s eziránt a rendőrséget is megkereste. S a rendőrség kiadta a szomorú, rideg irást a dallás katonáról:

Bihary Sándor 37-ik gyalogezredbeli hadnagy nyomozása elrendeltetik. A megszökött tiszt kisujjalai születésű 25 éves ev. ref. vallású, nőtlen, termete magas, arca hosszús, szemek kék, haja barna, orra hosszús, hegyes, bajusza borotvált, megszököésekor hosszú barna téli kabátot, barna kockás szövetű ruhát, fekete ruha-

kalapot s cugós tiszt cipőt viselt.

HIREK.

— **A Rákóczi-törvény.** Bécsből táviratozzák: A király hozzájárult a Rákóczi emléket megörökítő törvényjavaslat szövegéhez, amelyet a miniszterelnök ma mutatott be a királynak. A javaslat intézkedik a hamvaknak országos költségen való hazaszállításáról s Rákóczi emlékének országos költségen való megörökítéséről, a nagy fejedelmet diffamáló törvényt pedig hatályon kívül helyezi. Weterle miniszterelnök hír szerint szombaton terjeszti a javaslatot a képviselőház elé, amely sürgősen letárgyalja, hogy még a hamvak hazaszállítása előtt törvényerőre emeltesse.

— **Változás a hadügyminiszterlumban.** Budapestről táviratozzák: A Figyelő jelenti, hogy Urban Nándor vezérkari ezredes, a hadügyminiszter volt szárnysegéde, a novemberi előléptetésnél tábornok és a hadügyminiszterlumban első elnöki ügyosztályának vezetője lesz.

— **A török trónöröklés.** Párisból táviratozzák: Konstantinápolyi jelentések szerint a szultánnak az a terve, hogy Burhaneddin herceget tegye meg trónörökösnek, meghiusult. A seik-ül-izlam, a nagyvezír, a hadügyminiszter, vagyis a török kormány főemberei megegyeztek abban, hogy biztosítják a trónöröklést, a legitim örökös, Resad herceg, a szultán öccse részére. Megjegyzendő és érdekes körülmény, hogy Burhaneddin jelöltségét a német diplomácia támogatta és így annak fiaszkója azt jelenti, hogy Abdul Hamid

halála után vége lesz a német befolyásnak.

— **A fővárosi péksztrájk.** A budapesti sztrájkoló pékségek ügye — amint fővárosi tudósítónk jelenti — óráról-órára rosszabbodik. Ma már nagyon közel van a sztrájk a befejezéséhez. A tegnapi eredménytelen békéltető tárgyalást nem ismétlik meg. Ehelyett ma délután a munkaadók közgyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy az ipartestület a sztrájkolókkal újabb tárgyalásba nem bocsátkozik. Az ipartestület tagjainak azonban szabad kezet hagytak arra, hogy a régi föltételek alapján munkára jelentkező sztrájkolókat fölvehessék és velük — minden egyes segéddel külön — az anyagi kérdéseket illetőleg megállapodjanak. A hatalmi természetű kérdések diszkusszió tárgyal sem lehetnek. A sztrájkolók hatvan százaléka már hajlandónak mutatkozott a munkára.

— **Félnék a nyilvánosságtól.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőház közlekedésügyi bizottságának mai ülésén kínos jelenet játszódott le, amely politikai körökben élénk beszélgetés tárgyát képezte. Sztéryni József államtitkár ugyanis tegnap kilátásba helyezte azon cégek jegyzékét, amelyek állami szubvenciót kapnak. Az államtitkár el is hozta a jegyzéket, amelyből azután Lengyel Zoltán jegyzeteket készített. Amikor ezt Sztéryni észrevette, kijelentette, hogy a jegyzék magánjellegű és nincs a nyilvánosságnak szánva. Lengyel erre ingerülten felugrott és kijelentette, hogy régen ismeri a kereskedelmi miniszterium személyi politikáját, amely egyes embereket és lapokat előnyben részesít. Tudomásul veszi az államtitkár nyilatkozatát és kijelenti, hogy nem használja föl a jegyzeteket, de törökadni fog a jegyzéket megszerezni és nyilvánosságra hozni.

— **Vázsonyi és az aradi demokraták.** Az aradi demokrata-kör október 28-án tartja meg első évi rendes közgyűlését, amelyre az előkészületek már folynak. A demokraták egy küldöttsége vasárnap tudvalevőleg Csabán járt és tisztelgett Vázsonyi Vilmos dr. országgyűlési képviselő előtt, akit arra kért, hogy jelenjen meg a kör közgyűlésén. Vázsonyi a küldöttséget szívesen fogadta és kilátásba is helyezte a közgyűlésen való részvételét. A kör holnap este fél kilenc órakor a Fehér Kereszt gyémánttermében közgyűlést előkészítő értekezletet tart, amelyen a vezetőség be fog számolni a csabai ut eredményéről is. Steinitzer Pal dr. elnök ez uton is felkéri a kör tagjait, hogy a holnap esti értekezleten pontosan jelenjenek meg.

— **A haragvó természet.** Nápolyból táviratozzák: Ma erős vihar közepette lávaáram tört elő a Vezuvból, amely Torre del Greco egy részét elöntötte és egy parasztházat betemetett. A házban tartózkodott két asszony, akiket az áram megölt.

Messinából jelentik: Ma délután öt órakor heves Cyklon-vihar tört ki, amely a Róma- és Cavalotti-tereken iszonyú pusztításokat vitt véghez. A távirat és telefon összeköttetés megszakadt. A kikötőben egy bárka elsüllyedt, két másik hajó pedig jelentékenyen megsérült. Ritiro faluban két parasztot a villám agyon-sújtott.

— **Főurak párbaja.** Kolozsvár-ról táviratozzák: Az itteni tüzeiaktanyában tegnap Teleki László gróf volt főispán és Bánffy János báró pisztolypárbajt vívtak. A párbajra vadászatot történt összeszólalkozás adott okot. Teleki segédel Korniss Károly gróf és Mannsberg Sándor

báró, Bánffy Bethlen Bálint gróf főispán és Zeyk Albert voltak. A párbajban, amely egyszeri golyóváltással folyt le, mindkét fél sér tetlen maradt. A felek nem békültek ki.

— **A pankotal Csiky-ünnepély** iránt nagy az érdeklődés. Az emléktábla leleplezési ünnepélyére számos irodalmi és művészeti előkelőség érkezik. A Kisfaludy-társaság részéről Bezzel Árpád vesz részt az ünnepélyen, a Nemzeti Színház kiküldötte Beregi Oszkár, a Kolozsvári Nemzeti Színház Janovics Jenő dr. igazgató képviseli. Az Országos Színművészeti Akadémia igazgatója Kesztler Edét, az aradi színtársulat tagját kérte fel, hogy képviselje. Az Aradi Nemzeti Színház részéről Szendrey Mihály igazgató és Kesztler Ede vesznek részt az ünnepélyen. Kisjenő község kiküldötte László Zóárd országgyűlési képviselő. Az ünnepély rendező Kölcsey-egyesület koszorúját Varjassy Árpád kir. tanácsos elnök, az egyesület irodalmi szakosztályát Tiszti Lajos alelnök teszi le. Mindez csak egy része a képviselőknek, mert a bejelentések most folynak. Ugyan Aradon, mint Kisjenőn s a megyében élők az érdeklődés a leleplezés iránt. A kisjenői helyi bizottság tegnap délután ülésezett, ahol az ünnepély sikere érdekében. A Kölcsey-egyesület könyvtári helyiségében (színház II. em.) valóságos bucsujárás van naponta 11 órától 1-ig az igazoló-jegyekért, melyekkel az arad-csanádi vasutak különvonatán díjmentesen lehet az ünnepélyre utazni. Ilyen igazoló jegyet, amíg a záros mennyiség tart, bárki kaphat naponta a jelzett időben. A különvonat reggel 8 óra 23 perckor indul Aradról s délután 4 óra 6 perckor érkezik vissza Aradra. Ugyancsak a könyvtárban lehet jelentkezni az ünnepi közeledre is, melyen egy teríték ára három korona. Az emlékbizottság úgy az ünnepélyre, mint a banketre ez uton hívja meg a közönséget.

— **A Jekelfalussy-botrány.** Győr-ből táviratozzák: A győri főügyészség jóváhagyta a komáromi ügyészség azon végzését, amely megtagadja a vád képviselőjét Kovács György ispánnak Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ellen benyújtott zsarolási bűnyűgyében.

— **Dráma az éjszakában.** Fiuméből táviratozzák: Az éjjel Martini Sabina, Fiume egykori polgármesterének leánya hirtelen idegromában ledobta magát az első emeletről. Mire kórházba szállították, az urinó meghalt.

— **Halálozás.** Nagy részvét mellett temették el ma délután Hönich Márkust, az aradi kereskedő-világ ismert, lelkés emberét. Az Aradi Kereskedők Köre részéről, amelynek tiszteletbeli titkára volt, Tedeschi Viktor elnök vezetésével a vezetőség számos tagja jelent meg a temetésen, az aradi kereskedő ifjak betegsegélyező egyesülete részéről Wadovszky Gusztáv elnök és mások. Mind a két testület külön gyászlapot adott ki s koszorút helyezett a ravatalra. Az Aradi Kereskedők Köre részéről Krausz Lipót tartott a kóporsó előtt megható bucsuzató beszédet, szép szavakkal esetelt azokat az érdemeket, amelyeket az elhunyt kereskedelmi alkalmazottak ügyei körül szerzett.

— **Családi dráma az utcán.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Rózsa-utcában tegnap családi dráma történt. Rigó Sándor harminchárom éves boltiszolga felesége, szünetelt Koszta Ráhel, a 82. számú kapu alatt megleste az urat s mielőtt az még csak gondolhatott is volna a védekezésre, végigöntötte ecetsavval. A férfi esze nélkül menekült, mire a harcias asszony utána vetette magát s egy nagy, merev konyhakéssel kétszer hátbaszúrta. Rigó összeesett, mire a merénylő kitéstársa a Bulyovszky-utcai rendőrszobába ment, Onna bevitték a főkapitányságra. Koszta Ráhel nem

ánja tettét, mert az ura megkeserítette az életét s ott akarta hagyni, hogy a szeretőjével összeállhasson." Letartóztatták. A súlyosan sebesült boltiszolgát a járőrök szedték össze. A mentők a Rókus-kórházba szállították. Sebesülései nem életveszedelemesek.

— A Krupp leány esküvője. Berlinből táviratozzák, hogy tegnap volt Eisenben Krupp lányának, a világ leggazdagabb leányának esküvője. Krupp Berlinbe azóta, amióta atyja tragikus módon Kapri szigetén agyonlőtte magát, a Krupp-féle ágyúgyárnak egyedüli ura lett. Ez a Krupp a világ legnagyobb ipartelepe és negyvenezer munkást foglalkoztat. A császár, akit a Krupp-családhoz személyes barátság fűz, személyesen jelen volt az esküvőn és nászajándékul a vőlegénynek a Krupp von Bohlen-Halbesleben nevet adományozta, azzal a kikötéssel, hogy e nevet mindig csak a legidősebb fiu használhatja. Az érdekes esküvőről egyébként a következőket táviratozzák: Közvetlenül Vilmos császár megérkezése s a jegyepár rövid üdvözlése után a Hügel-világban felállított ideiglenes kápolnában, ahol már vártak az esküvői vendégek, megtartották az esküvői ünnepséget. — A menyasszony anyja, Krupp-Ililaszinü bárónyruhában jelent meg a nemrég neki adományozott Vilmos királyi éremmel. A menyasszony egyszerű crèpe ruhában, fején mirtus koszorúval és egyszerű túll-fátyollal állt az oltár előtt. Az esküvőn munkások képviselői is résztvettek.

— Tizenégyesztendő öngyilkos. Tegnap este a budapesti Bajza utca 42 ik számú nagy háznak szenzációja volt. A javarészen munkások lakott ház harmadik emeletéről vetette magát Széld Mariska tizenégy éves cseléd-ny. A leány három levelet hagyott hátra, melyek mindegyikében szerelmi okot mondogzatos tettének elkövetéséért. A leánynak a házban, ahol kvártélyozott, egy Károly nevű kedvese volt. Ezzel már régóta barátságot tartott, de a legény egy idő óta elhidegült a leányhoz, akire a mellesleg nagyon érzékeny hatással volt. Tegnap este megszökött otthonról és a végzetes házba ment. Leült írni és három levelet írt. Egyet a nevelőatyjának, egyet a szeretőjének, egy harmadikat pedig a gazdájának. Erzékeny bucsút vett mindenkitől és bocsánatot kért, hogy ilyen fiatalon elhagyta ezt a világot, amely számára nem már több örömet. A harmadik emeletre lépett, átvette magát a korlátot és lezuhant udvar kövezetére. A mentők odajöttek és szedték a fiatal leány összetört testét, amelyből már csak ehaló hörgés jelezte, hogy még nem halott. — A mentők elvitték a szerencsétlent a Rókusba, ahol nagy hamar kiszívódott. Ugyanott, ahol tizenégy évvel ezelőtt, mint két napos gyermeket, találtak egy skatulyában.

— Tömeges mérgezés — kolbásszal. Kolozsvár-ról táviratozzák: A református teológiai intézet 53 növendéke és 4 szolgálja tegnap mérgezés tünetei között megbetegedett. A vizsgálat állapította, hogy a diákok és szolgák egy kolozsvári bentestől beszerzett hideg kolbászlelet vacsoráltak és valószínű, hogy a hus romlott volt. A diákok közül 53 tegnap este lázt kapott és 15 még ma is ágyban fekvő beteg, de állapotuk nem ad okot aggodalomra.

— Öngyilkosság a toloncházban. Temesvárról táviratozzák: A temesvári rendőrség csavarás miatt elfogta Pinkitz Antónia és Müller Katalin nevű leányokat és toloncházba szállította őket. Az éjjel mindkét leány maróuzott és súlyos sérülésekkel a kórházba szállították őket. Megfejtethetetlen, hogy miként jutottak a lányok a mérgehez.

— Merénylet egy tisztartó ellen. Josipovich Ferenc, a San-Marco hercegnő esanádi uradalmának tisztartóját, az elmúlt pénteken egy Koletin Arkadia nevű béres a mezőn leszurta. A béres egy nappal a véres tett előtt megkérte a tisztartót, hogy adjon neki két kocsi szalmával többet, mint a többi béreseknak. A tisztartó nem utasította ugyan vissza ezt a kérést, hanem felvilágosította, hogy előbb tiszti határozatot kell provokálni ez ügyben. Ugy látezik, hogy a merénylő ezt elutasításnak vette és bosszút forralt a tisztartó ellen. Aig hogy megpillantotta a tisztartót, mindjárt neki ugrott és minden szóváltás nélkül hasba szurta. A tisztartó elbukott és fekvő állapotában még erősen védekezett, mert a dühöngő ember le akarta szurni. A dulakodás közben összeszurkálta kezelt és még egy erős szurás érte a hasát is. A merénylőt lefoglák, a megsebesültet pedig házához szállították. Az orvosok megoperálták Josipovichot, de eddig nem lehet tudni, hogy megmenthető lesz e.

— Az ügyvédi kamarából. Az aradi ügyvédi kamara közli, hogy Telman Sándor dr. ügyvéd-t Elek székhelyis, az ügyvédek lajstromába fölvette; Bartha János dr. repszegi ügyvédet, a kamara területéről való elköltözése folytán, az ügyvédek lajstromából törölte.

— Csak finoman. A jó öreg „Békés” legutóbbi számának nyilteiréből reprodukáljuk a következő kis kedélyeskedést:

Rágalmazás. Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy egy olyan polgár rágalmazott meg engemet f. hó 8-án, akinek a feje-lágját az alkohol egészen kilágyította és ez a polgár ha ezt be nem fogja bizonyítani, akkor vesszen és fuladjon a térsada om pocolyáiba, mert ez még ugy sem sok szappant koptatott el a képin ez életben és folytatása a bíróságnál fog kifejlődni alkalmilag, az olvasó köönségnek maradtam tisztelettel: Balogh Mihály, alkusz,

Megszakított orvost, azülsőt, gyémántot.

— Veszteség. A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy a legmagasabb árakért, avagy új tárgyakra átcserelek. Nagy ékzer, ezüst, drágakő és finom geofli zsebkészlet. Nagy választék elsőrendű nehéz tüzezőstöltő China ezüst ajándéktárgyak és evőeszközökben, egyedüli elárúsítása a világ legjobb ezüsttisztító szerének. Tisztelettel: Weinberger Ferenc Aradon, Fischer Elliz palota. Telefon 439. 2479

— Szappanok, fogkefék és pipere szerek legjutányosabban Vojtek és Weisznál. 112

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A zsilvölgyi rejtély. A dévali törvényszék esküdtbírósa rejtélyes ügyet tárgyalt a napokban. Még a nyáron történt, hogy a Zsil völgyén egy olasz nőt, Odofrei Helént, a pályatest mellett meggyilkolva találták. A tettest sehogyszem sikerült kinyomozni, mire egy napon jelentkezett a csendőrségnél egy Muntyán nevű cigány azzal a vallomással, hogy ő követte el a gyilkosságot, amelyre Brenga János bérelte fel a falu leggazdagabb birtokosa. A bűnügy eljárás során azonban a vádtanács Brenga ellen néhány héttel ezelőtt megszüntette az eljárást. Az esküdtzéki fő tárgyaláson aztán Muntyán visszavonta vallomását, noha a vizsgálóbíró előtt tizenegy ízben megismételte. Magatartását a védő azzal magyarázta meg, hogy Muntyánt felbérelték, hogy bizonyos összeg ellenében valljon Brenga ellen, azt remélte, hogy Brengát majd több ezer korona kártérítésre ítéli a bíróság. Mikor azonban Muntyán látta, hogy a bíróság megszüntette Brenga ellen az eljárást, visszavonta saját beismerését is. Az esküdték hozzászab tanácskozás után, a nélkül, hogy bizonyító tanu szerepelt volna a perben, pusztán vádlottnak tizenegyszeri beismerése alapján, bűnösnek mondotta ki a spekuláló cigányt balált okozó emberölés büntetőben, amely alapon a törvény-

szék három és fél évi fegyházra ítélte. Az olasz nő meggyilkolása azonban továbbra is — rejtély.

§ Pofon Barabásért. A választási mozgalmak idején a budapesti Érzsébetvárosban elkéseredett ellenfelekként álltak szemközt az Eötvös-párt és a Barabás-párt. Különösen a két tábor kortesél éreztették egymással a személyes haragot. Mikor a választói igazolványok kiadása folyt a VII. ker. előjáróságnál, megjelent ott Gáspár Izsó dr., az Eötvös-párt embere. Szinte természetes, hogy összetűzése támadt a másik tábor egyik tagjával, aki ezuttal Meisel Sándor volt. A veszekedők nagy lármát csaptak, körük csoportosultak többen, de azért nehéz megállapítani, hogy mi is történt köztük. Mert Gáspár dr. azt állítja ugyan, hogy Meisel őt arcúütötte, de ez viszont mindent beismer, csak éppen a pofont tagadja. Nem tisztázódott a dolog ma se a tárgyaláson, mely Szilva járásbíró hivatalszobájában folyt le. A panaszos most isgőrosösen ragaszkodott a pofonhoz, de arra tanukat megnevezni nem tudott. Az igazát mindössze annyival volt képes valószínűsíteni, hogy az inkriminált pofont — a lapok is nyugtázták, tehát még is csak el kellett csattannia. De ezt a bíró nem fogadta el bizonyítéknak, hanem arra utasította Gáspár Izsó dr. panaszost, hogy a legközelebbi tárgyalásig szedje össze a tanult — ha vannak ilyenek — és hozza őket magával. Ez okból pedig a bíró elhalasztotta a mai tárgyalást.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Arad sz. kir. város törvényhatóságai bizottsága október hó 24-én d. u. 4 órakor tartja rendes havi közgyűlését. A tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak sorrendje ez:

1. A polgármester jelentése szeptember hóról.
2. A miniszterelnök felhívása és a tanács jelentése a Rákóczi-ünnepélyre Budapestre és Kassára történő kiküldése tárgyában.
3. Temesvár város közönségének átirata a Rákóczi-ünnepélyen való részvétel tárgyában.
4. Dabracen sz. kir. város közönségének határozata II. Rákóczi Ferenc és bujdosótársai hamvainak örök nyugalomra helyezése és felirata az 1715. évi XLIX. t. c. hatályon kívül helyezése tárgyában.
5. Szeged, Kassa és Sopron sz. kir. város közönségének határozata, illetve felirata a szent szabadságnak törvény útján való szabályozása tárgyában.
6. A belügyminiszterium határozata Marosy Miklós fogalmazó lemondása tárgyában hozott határozat megváltoztatására iránt.
7. A tanács jelentése a volt határőrvidéknek az anyaországhoz történő visszatapcsolása 30 éves fordulójára alkalmából Kézacsabeszen a király örök emlékére emelt szobor leleplezési ünnepélyén a város közönségének képviseltetése tárgyában.
8. Dr. Steinhardt Mór városi tb. főügyésznek előterjesztése a néhai Weitzer János hagyatékához tartozó bécsi palota bérbeadása iránt.
9. A tiszti ügyész jelentése néh. Berbekár Demeter hagyatéka ügyében.
10. Polgármester jelentése, melylyel a legtöbb adófizető névjegyzékét betervezteti.
11. Asztalos Emil köszönete anyja halála alkalmából közölt részvétlirért.
12. Bizottsági előterjesztés a művész-növendékek segélyezésére előirányzott évi 2400 koronának három részre osztása tárgyában.
13. Borsodvármegye közönségének meghívása a Szemere szobor leleplezési ünnepélyén a város közönségének képviseltetése iránt.
14. Szeged sz. kir. város közönségének átirata egy temesvári-szegedi budapesti gyorsvonatnak létesítése iránt.
15. A városi iskolaszékeknek előterjesztése egy második állami polgári fiúiskola felállítására ügyében.
16. A Dunántúli köznevelődési egyesület kérelme, az egyesület tagjai sorába való belépés iránt.
17. A harmas-bizottság határozata az idegen illetőségű tanoncok tandíjának felemelése tárgyában.
18. Kecskés József és Kulcsár Lajos kérvénye az egyszésgűgyi biztosítási állások rendszeresítése iránt.
19. Gyömbér István felebezése a 4196. pm. szám alatt kelt határozat ellen, egy kihágási ügyben általa letett szeszeg utalványozása tárgyában.
20. A jogi bizottság jelentése a vásárrendtartás tárgyában alkotott szabályrendelet ügyében.
21. A közutak és vámokról

szóló törvény büntető határozatainak kiegészítése tárgyában alkotott szabályrendelet iránt és 22 a város közönsége által az 1849-51. években *hadi szolgalmányok* címén a kir. kincsértől igényelt öszszegek tárgyában. 23. Polgármester előterjesztése *E. I. és Lászlónak* a szünügyi bizottsági, az iskola-érkei és az ipartanáriskolai bizottsági tagságról való lemondása tárgyában. 24. A tanács jelentése a *Szt Péter téri községi iskola* előtt levő park területének léckerítéssel való ellátása iránt 25 U. az a városi szin- és bérház épületben lévő *szőcsarnok* és ahhoz tartozó helyiségek bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről. 26. *Czuczor László* kérvénye a várostól az O-vár téren bérelt falrakó-hely bérletnek 1907. évi április hó 1 től való megszüntetése iránt. 27. A tanács jelentése *Deucsu Jánosné* szül. Roska Máriával az Erzsébet királyné kórut 23. számú ház és telek eladása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 28. Szucsán János szül. Rosca Mária kérvénye a véroftól megvett József főhercegu-uti 16 számú, illetve Erzsébet királyné-kórut 23. számú beltelekre bekebelezendő kőbércek bekebelezési költségei alul való felmentése iránt 29. A tanács jelentése *Havetits János* által a belváros Választó utca 33. számú telken létesítendő faraktár engedélyezése tárgyában. 30. U. az *Dobiásch: J. és Dörner* testvérek céggel a 3 kataszteri hold és 860 négyzet öl terület adásvétele iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt. 31. *Eberhardt János* és társai városi napidíjasoknak 20% drágasági pótlék megszavazása iránti kérelme. 32. A 2400 koronánál kisebb fizetéssel bíró tisztviselőknek drágasági pótlék megszavazása iránti kérelme. 33. Az *aradvárosi tanítók fizetésrendelése* iránti kérelme. 34. A 2000 koronánál kisebb javadalmazású tisztviselőknek *lakbér* rendezés iránti kérelme. 35. A városi *kerületi birtokoknak* lakbér iránti kérelme. 36. A hármas-bizottság javaslata az eddig még lakbérrel nem bíró alkalmazottaknak ilyenell való elátása iránt. 37. *Najmányi Imre* végrehajtónak személyes pótlék megszavazása iránti kérelme. 38. *Korom György* kántornak fizetés felemelése iránti kérelme. 39. *Kővér Gábor* levéltári segédnek fizetés felemelése iránti kérelme. 40. Az *adóügyi negyedmestereknek* lakbér iránti kérelme. 41. Előterjesztés *Vácán Gyula* tűzoltó gépész fizetés felemelése iránt. 42. A titkos rendőrök lakbér iránti kérelme. 43. *Theisz János* gépésznek lakbér iránti kérelme. 44. A tanács javaslata a *szabad-fürdő* állandósítása tárgyában. 45. A tanács előterjesztése a *felső kereskedelmi iskola tandíjának* felemelése iránt. 46. A tanács előterjesztése a *művészi ösztöndíjak* kiadása tárgyában. 47. A tanács előterjesztése a községi adók után szedendő késedelmi kamatokra vonatkozó szabályrendelet tárgyában. 48. A tanács előterjesztése a *vad és vadhus* után szedett városi illetékek *előírása* iránt. 49. A tanács előterjesztése az *1907. évi költéség előirányzat*. 50. A tanács előterjesztése az *1907. évi csatorna költségvetés*. 51. A nyugdíjbizottság előterjesztése *Ajtai Károly* szin házfelügyelő nyugdíjaztatása iránt. 52. *Schweffer Ede* városi kertész végkielégítés iránti kérelme. 53. *Tomasik József* iskolaszolgáinak végkielégítés iránti kérelme. 54. *Imbroneics István* közvagóhídi felügyelőnek nyugdíjaztatása iránti kérelme. 55. A tanács előterjesztése *Jovin Trifon* nyugdíjaztatása iránt. 56. *Gorom Gábor* városi kovácsmester kéri, hogy a nyugdíjask sorába, mint alkalmazott felvé tessék. 57. A tanács előterjesztése az építési felügyelő helyettesítése körül felmerült költségeknek a házipénztár által való átvétele iránt. 58. A tanács utólagos jóváhagyás végett bejelenti, hogy október 1-én a tisztviselők fizetésére és a fogyasztási adó megváltására a törzsvagyom alapból 20000 koronát vett kölcsön. 59. A tanács jelentése a 7 éven felüli gyermekek tartás és gondozási költségei fedezésére felvett öszszegnek tullepéséről. 60. U. az egyéb költségvetési rovatoknak kimerültéről. 61. *Sztankovits* Mics tűzoltó parancsnok felebbezése korotlék ügyében. 62. *Salacz Gyula* kir. tanácsos ny. polgármester lemondása a *szdrázér-társulatnál* betöltött állásáról, ezzel kapcsolatban a tanács előterjesztése újabb megbízott kiküldése iránt. 63. A tanács jelentése a *fajármos hid átvételéről*. 64. U. az annak jelentése a fajármos hid és ártéri hidaknak sürgős kijavításáról. 65. A tanács előterjesztése az augusztus havában elő és leirt állami adók után esedékes községi adóknak elő és leírása iránt. 66. A tanács javaslata *Nemes Géza, Szandity Tódor, Hafner Péter, Schleifer Antal, Baroa Simon, Kolár Elek, Székely Sándor és óav. Bogya Ferenc* né által emelt épületeknek adómentesítése tárgyában.

CSARNOK.

A kis hadnagy esete.

Kia: Vécselelné-Jankovits Lujza.

(Vége.)

Láttam azt a szerencsétlen fiatal gyereket, aki alig került ki az élet sikamlós útjára, megbotlott az első, ostoba kavicsban, melyet a sors tréfás szeszélyében utjába dobott.

Megbotlott, elesett és talán fel sem keltebbé... Vérének fiatalos felhevülését, mely megkívánt magának egy érzéki szép asszonyt, lehet, hogy az életével fogja megfizetni.

Láttam, amint hever a kerületen, szép, szabályos arcán és fején a brutális boltoslegények ökleinek nyomaival. És a kapott ütlegekkel sokkal inkább égeti lelkét a szegény. Egy halálraült remegésével követi az óra mutatóját, mely ostoba közönnnyel halad előre kiszabott útján.

Majd hirtelen lehunyja szeméit, mert úgy érzi, mintha harsogó, mocskos hullámok zajlanának körülötte, amelyek mindjárt elborítják, magukkal sodorják. Erővel felugrik. Nem, nem, nem engedi magát! Még nincs minden elveszve. Van valaki a világon, akinek egyedül van hozzá joga, hogy őt felszabadítsa a gonosz varázslat alól...

Az ajtóra tapad tekintete. Ha most egyszerre nyitnák és belépne rajta egy szűz, fehér leány, hozzá sietne és kezével letörölne homlokáról a szennyet... és szelna hozzá az irgalomnak, bünbocsánatnak szelld szavával... Ha most idejönne... Ha megváltaná ő...

De nem jön senki és ő vánszorgó léptekkel megy iroasztalához, hogy kihuzzon egy fiókot.

Gondolatban megegyezzen végigfut arasznyi életén és elrepül a jövőbe, mely olyan csodaszépnek ígérkezett még csak röviddel ez előtt is...

Ah, vége van!...

Kezébe veszi a fegyvert... Még most nem süti el... Csak nézi, nézi meredő szemmel a gyilkos szerzámot. Most még alkuban van ömagával, a gyálszatával, és a könnyörtelen halállal, mely már óláikodik utána a feidült lakálytalan legényszoba valamelyik sötét zugában...

Ezalatt pedig messze, messze, fatornyos kis faluban, egy tisztességes, kedves öreg ember pár csak reagondol, órála beszél...

A kis kuria pusztulóféloen. Az udvar, az ólak, az istálló üresen állanak. Minden elment, elszott már, mert a „gyerek” taníttatása és a fényes katonai pálya, melyhez kedve volt, sokba került nagyon. De nem bánják. Nekik már úgy sem kell semmi. Csak Dezső legyen szerencsés, csak ő boldoguljon. És el-elbeszélgetnek így esténként a „lelkem Dezsőkém” jövőjéről. Mindig csak arról. Nem fáradnak bele, nem unják meg soha. Egy-egy levelét addig olvassák, míg kívülről tudják minden szavát. Azon aztán eltűnődnek, elvítáznak, míg újabb levél érkezik.

Most éppen az a bajuk, hogy régen nem ír a gyerek.

Az apjuk mondja: „Jó dolga van a haszontalan kölyöknek. Ne félj, ha baja volna, majd írna.”

Az anyjuk szomoruan csóválja galambösz fejét. Neki már megsughattak a „sejtések” valamit. Érti ő, hogy nincs a dolga rendben. Sohases volt még, hogy ilyen sokáig ne írt volna és ha ő nem lenne ilyen öreg, vagy nem félne attól az istentelen nagy fekete masinától annyira...

Ilyen tépelődésekre nem tud az öreg ur jobb orvosságot, mint elővesz a szubládából egy agyongyűrött, agyonolvasott levelet és Isten tudja hányadikszor már, felolvassa:

„Drága jó nagyszüleim! Azt hiszem, hogy nincs már messze az idő, mikor minden jó ságtokat busásan meghálálhatom azzal a nagy örömmel, amit házatokra deríttek. Majdnem bizonyos ugyanis, hogy husvétkor már a kis feleségemmel együtt látogatlak meg benneteket. Egy leányt szemeltem ki magamnak, kívül még, úgy lehet, a farsangon jegyet váltok. Az apja nagyon gazdag, hatalmas ember és büszke, de engem nem fog kikosarazni,

mert a szemefénye a leánya és mindig az történik, amit Teca akar. Teca — így hívják a jóvendőbéli mátkámat. Ugye kedves név? Kedves ő maga is. Tudom, nagyon meg fogjátok őt szeretni.”

— Oh, hogyne, hogyne! — rebegi az öreg asszony es összekulcsolja ráncos kezét. — Csak hozná már minél hamarabb...

... Leborul az este. Eicsendesül a kis kuria. Lonyugszik a két öreg is, de aludni nem tudnak. Gondolataik szüntelenül a gyerek körül kalandoznak.

Halkan, nagyon halkan egyszer csak megszólal az anyjuk:

— Azt elfelejtette megírni a lelkem, hogy szőke e, vagy barna?

Az apjuk, aki tudja, hogy kitől van szó, félálomban dörmögi:

— Hadd el fiam, majd a holnapi levelemben megkérdelem.

Megint kis vártatva az öregasszony:

— Nem is azt akarnám én tudni. Az mellékes. De hogy nagyon szereti-e a mi fiunkat?

— Azt hiszem, ez iránt csak nem lehet kétséged? — mondja elbizakodottan a nagyapó.

— Még hogy jó-e? Mert ezen fordul meg minden. Hogy jó, okos, könyörületes szívé, megbocsátani kész legyen. Mert a férfi bizony tekintetben mind egyforma. És ha a nő nem hajlandó szemet hunyni az ő ballépéseik fölött, bizony nem is lehet őrangyala a hosszú életen át...

— No, no! — fordul a fal felé nagyapó és most már igazán aludni próbál...

És talán éppen abban a pillanatban eldördült egy fegyver, mely a két öreg minden féltve őrzött reménységének egyszerre véget vetett.

NAPIREND.

Október 17. Szerda. Róm. kath. naptár: Hedvig. — Protestáns naptár: Hedvig. — Görög-keleti naptár (október 4.): Hierot. — A nap-kél 6 óra 21 perckor, nyugsáik 5 óra 9 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, nyugaton sok helyütt csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Udón délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Október 18. Az aradi tanítóegyesületek segélyalapjának rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor (Weitzer János-utcai fiúiskola.)

Október 20. A világsi iparosifjuság táncmulatsága (Mátyás király szálloda.)

Október 20-21. Aradi löversenyek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavárás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 16.

A mostani időjárással a gazdák teljesen megelégedettek és sietnek is azon munkálatoakat befejezni, amelyekkel megkéstek.

A gabonaüzlet a kedvező időjárás és a folyvást hangoztatott jó termés hatása alatt áll és lanyha.

A mai piacon közepes hozatal volt. Egyik-másik mező munka folytán gyéren vannak a piacok látogatva.

A mai piacon eladásra került:

1800-2000 mm. buza 670-685.

200-300 mm. tengeri 4.10-4.20.

Árak koronaértékben, 50 kilónként értendők.

— Bécsi vágómarhavásár. Bécs, október 15. A mai vásárra került 2797 magyar, 104 galiciái, 924 német, összesen 3855 drb.

Jegyzetek:

Magyar elsőrendű 90-100 K., kivét. 102-106 K., másodrendű 80-88 K., harmadrendű 70-78 K., elsőrendű galiciái 90-102 K., másodrendű — K., német hizott 100-108 K., másodrendű 88-99 K., harmadrendű 80-87 K., leölt — K., sovány ökrök 70-78 K., bika 64-86 K., kivételesen 88-91 K., tehén 60-70 K., bivaly 52-70 K. Száz kilónként, elősúlyban, fogyasztási adó nélkül.

99/16009

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 16

Amerika ¼ olcsóbb. Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 25,000 métermázsza 10 fillérrel olcsóbb áron.
As árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.20—7.21
Áprilisi buza 1907-re	7.45—7.46
Rozs 1907. áprilisa	6.55—6.56
Zab 1907. áprilisa	7.05—7.06
Új tengeri 1907-re	5.15—5.16

Északi tőzsde.

Buza októberre	7.15—7.16
Áprilisi buza 1907-re	7.44—7.45
Rozs 1907. áprilisa	6.54—6.55
Zab 1907. áprilisa	6.96—6.97
Új tengeri 1907-re	5.09—5.10

Északi tőzsde.

Osztrák hitelrészvény	674.75
Rima-Murányi vasúti részvény	581.—
Városi villamos vasút részvény	317.25
Magyar kereskedelmi részvénytársaság	649.—
Hazai bank részvény	280.—
Magyar jelzálog hitelbank	514.75
Salgótarjáni köszönbánya	618.—

IDEGENEK ARADON.

Október 16

Központi szálloda. Heitter Von den Eynde gyarigazgató Budapest. — Birly Béla vasúri és hajófelügyelő Budapest. — Miskóczy Ferenc dr. alispán Nagyvárad. — Varró Domonkos kir. főmérnök Nagyvárad. — Walner Ödön tisztii főügyész Nagyvárad. — Lándor Jenő fakereskedő Nagyvárad. — Baogh Imre magánzó Nagyvárad. — Radó Fülöp utazó Budapest. — Fuchs Bernát utazó Budapest. — Belgrader Zsigmond utazó Budapest. — Pámai Zsigmond utazó Szeged. — Grosz Henrik utazó Budapest. — Kelemen Mihály mérnök Budapest. — Fried Ignác utazó Budapest. — Halassy Kálmán dr. ügyvéd Kecskemét. — Berényi János utazó Budapest. — Kispéter Lőrinc hivatalnok Szeged. — Zoltán Marcel utazó Budapest. — Ekstein Gyula utazó Budapest. — Bauer Miksa utazó Budapest. — Burstin Henrik birtokos Nadvoca. — Prokop Gyula birtokos Kevermes. — Reiser Gyula birtokos Gyula. — Nyler Leon gyáros London. — Csomós Jakab dr. orvos Csármó. — Székely Marcel építész Temesvár. — Neuwalder Hugó utazó Bécs. — Joancovich Lajos dr. ügyvéd Temesvár. — Szikora János újságíró Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Lonovics Gyula nagybirtokos Dombegyháza. — Lonovics Nelli úrnő Dombegyháza. — Csáky Elza grófnő Budapest. — Csáky Armand gróf birtokos Dombegyháza. — Hammerstein báró cs. és kir. őrnagy Bécs. — Bittrner N. igazgató Budapest. — Goldfinger Samu kereskedő Budapest. — Lackenbacher Fülöp kereskedő Budapest. — Irits Lajos kir. járásbíró Nagyhalmagy. — Barabás Gergely szobrász Marosvásárhely. — Hevesi Gergely bérő Nyíregyháza. — Széles Benedek kereskedő Szendrő. — Magyar Imre kisbirtokos Pécs. — Klein B. kereskedő Budapest. — Stecher János magánzó Kassa. — Bartos Adám bérlő Zombor. — Nagy Dezső joghallgató Kolozsvár. — Hoffman Béla gyógyszerész Iglo. — Stern Béla magánhivatalnok Budapest. — Gerő Antal festő Székesfehérvár. — Szeldner N. stáza Bécs. — Knopp Mihály utazó Budapest. — Kornisch Armin utazó Gurahonc. — Weisz József utazó Budapest. — Herczfeld József utazó Budapest. — Batori Adorján utazó Budapest. — Hegedűs Károly utazó Szeged. — Reiter József utazó Budapest. — Szemere Samu utazó Budapest. — Manhát N. utazó Budapest. — Weisz F. László utazó Budapest. — Heilmann Ferenc utazó Budapest. — Ságó Kálmán utazó Budapest. — Herczfeld Gyula utazó Budapest. — Német Sándor utazó Budapest. — Sági Gyula utazó Bécs. — Niedermayer Márton utazó Bécs. — Djuoberg Károly utazó Bécs. — Csokics Henrik utazó Bécs. — Reifer Herman utazó Bécs. — Gócsy István utazó Bányalva. — Kende Vilmos utazó

Berlin. — Farró Kelemen utazó Trieszt. — Losonczl Armin utazó Brüsszel. — Donát Bertalan utazó Nagyvárad. — Rosenfeld Simon utazó Szeged. — Kunitel Gusztáv utazó Bécs. — Schärfl József utazó Budapest.

Pannónia szálloda. Spilka Zsigmond intéző Mezőhegyes. — Kovács Ferenc építőmester Gyöngyös. — Szida György földbirtokos Budapest. — Koch Sándor utazó Temesvár. — Vertán Gyula és neje birtokos Bátorpuszta. — Lengyel Sándor kereskedő Pankota. — Scherer Salamon kereskedő Budaháza. — Kisfaludi Péter ügyvéd Gyeryámos. — Doska Milos tanító N. Kerétes. — Eichner László kereskedő Györök. — Sági Ferenc kereskedő Dombegyháza. — Steiner Miksa kereskedő Temesvár.

Nemzeti Színház.

B) bérlet.

B) bérlet.

Szereplők, 1906. évi október hó 17-én

Lucifer.

Dráma 4 felvonásban. Irta: E. A. Buttli. Fordította: Dr. Hevesy Sándor.

SZEMÉLYEK:

Albertini	Keszler Ede.	Matild, leánya	Harmath J.
Regina, neje	Bácsné.	Guido Abadia	Várnai Jenő.
Guido, fiuk	Beregi S.	Plebános	Szathmári A.
Senardi, tanár	Hunyadi J.	Az igazgató	Kulcsár L.

Kezdetek este 7 és fél órakor.

NYILTTER.***JÓKAI MÓR
ÖSSZES MUNKÁI**100 kötet
Nemzeti kiadás.**MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRA****KÉPES NAGY VILÁGTÖRTÉNET
GRÁTZ: ZSIDÓK TÖRTÉNETE**

és más új nagyobb és kisebb munkák

antiquarice

kaphatók.

Teljes könyvtárakat
egyletek részére
előnyös
feltétellel
szállítunk.

2571

Ingusz I. és fia

könyvkereskedése Aradon.

**A „Kispipa“ pilseni söröcsarnok
eladó.**

Arad szab. kir. város Salacz-utca 8 szám alatti „Kispipa“ pilseni söröcsarnok, mely az urali Ka zinó alatt, a vármegyeház és Központi Szálloda szomszédságában van, betárséggemnél fogva teljes berendezéssel azonnal eladó

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Szabó Vince,

vendéglőse.

2638

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!**Uraságoktól**

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó-bundákat, háló-, ebédlő- és más butorokat a legmagasabb áron veszlek és eladok rendkívüli olcsó áron mellett. Kívánatra hazhoz is megyek.

Frakk öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDORAradon, Asztalos Sándor utca 5. sz.,
az „Arany ABC“ mellett. 261Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

Telefon 337.

SCHVEFFER EDE

virágcsarnoka

Arad, (Andrassy tér minorita palota)

**Halottak
napjára.**

Ajánlja díszes kivitellű koszorúkat a legjutányosabb áron. Ugyisintén csokrok, asztali díszek szükség esetén 2 óra alatt készíttetnek.

2619

Kiszolgált erélyes,

keresztény altiszt,

ki az oláh nyelvet is beszéli,

állandó alkalmazást**nyer**

Arad vidékén.

Nős urak jelentkezzenek azonnal Aradon, a Fehér Kereszt szállodában a portásnál. 2635

Angol

A kizárólagos posztó gyári raktárban

35⁰**öltöny**

megtakarítással

szöveteket

árusítunk.

2618

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Fiuk részére maradékok kaphatók.

Gyomorbajos gyermekek étvágytalansága igen gyakran attól van, hogy táplálékuk jó ugyan, de nem az ő emésztő nedveikhez illő. Ellenben a Kufeké gyermeklisztje serkenítően hat az étvágyra, a mellett, hogy hatékony táplálék, azaz olyan táplálék, melyben bővíben van fehérje meg ásványi anyag, úgy, hogy egymagátan is elegendő a csecsemők táplálására. Ennek felhasználásával megint lehet a gyermeknek huslevest, tejet, kakaót stb. adni s így őt újra az előbbeni táplálkozásához szoktatni.

3787

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színet és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranszőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

eltávolító a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelése a legegyszerűbb. 5 percz alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

3881

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű
Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépítő.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májstítek, bőrtápkák, pattanások, kilitések s mindennemű bőrbetegségeket. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégeiy alkalmazása után erről mindenki meg fog győződni.

Készítte:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésznél.

Most győződjön meg

egy bevásárlás vagy rendelmenynyel cégem versenyképességéről és akkor összes szükségleteit kizárólag nálam fogja fedezni. Csak kiváló jó minőségű áruk kerülnek eladásra, melyért a cég felelősséget vállal.

Női divat-cikkek:

10000 méter	tenis flanel, gyönyörű mintákban	...	13 kr.
5000	" jó mosó barch 50 mintában	...	19 kr.
10000	" flanel barchet, ...	...	24 kr.
10000	" hermelin flanel, legjobb minőség	27, 32, 35	kr.
10000	" dubel flanel, ujdonság	...	35, 45, 55 kr.

Női szövetek:

5000 méter	dúplaszéles loden kelme, koczkás mintákban	...	23, 35, 45 kr.
10000	" 120 cm. széles gyapju kelme, szép mintákban, pongyolára vagy costumre igen alkalmas csak	...	52 kr.
10000	" valódi angol costum, sima és mintás koczkás kelmek	...	58, 77, 98, 125, 180 kr.
Blous és pongyola kelmék már 65 krajczártól.			
Tükör posztók 140 cm. széles, szenzációs árban.			

Vászon-áru:

5000 vég	30 rőfös Rumburgi vászon, női ingekre	4 50 kr.
6500	" 30 " Erdelyi vászon, vastag szálú	4 95 kr.
7500	" 30 " hollandi " finom minőség	5 25 kr.
8500	" 30 " kelengye	5 85 kr.
4500	" 54 " rumburgi, cégem különlegessége, minden célra alkalmas	9 25 kr.
650	" lepedő vászon, egy szélben varrás nélkül	6 13 kr.
550	" " " " jobb minőség	7 48 kr.
350	" paplan lepedő vászon, szintén egy szélben	12 53 kr.
5500	" R. R. schiffon	5 25 kr.
6500	" D.	4 85 kr.
7500	" Schrol schiffon, finom szálú	6 95 kr.
6 drb.	pohártörő, tiszta len, koczkás	1 05 kr.
6	" flanel portörő	— 48 kr.
600	" szebbnél-szebb flanel takaró	1 25, 1 65 kr.
600	" óriási wattás paplan	2 53 kr.
750	" minden elképzelhető színben selyem, cloth paplan, alkalmi vétel	3 65 kr.

Továbbá még sok ezerféle itt fel nem sorolható cikk olcsóbban mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek, meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

női és férfi divat nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 15. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jó családból való

2 fiu azonnali belépésre mint tanorcz felvételtik Ezek (Aradmegye) özv. Schwarz Jakabné és Fial vegyeskereskedő és bőraru üzletében. 2588

Képes levelező lapokon

felvételek az aradi színészek és színésznőkről (Nyáray, Faludy Rontal) darabonként 20 fillérért kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weitzer János utcza. 235

Könyvelésben

s magyar levelezésben jártas fiatal ember, ki az összes irodai teendőket végzi, állást keres. Szives megkeresések „Szorgalmas” jelige a kiadóra kéretnek. 2631

Könyvelő,

esetleg könyvelőnő, ki az összes irodai teendőben jártas, a magyar és német levelezést tökéletesen bírja, azonnal felvétetik. Ajánlatok a kiadóra „Nagykereskedés” jelige alatt kéretnek. 2632

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidaru és fehérnemű **uj áruháza**
a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá
[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. ó. közönség szives pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.
József főherceg-ut 11. 1489

Perfekt

német levelező és ügyes könyvelő esti órákra foglalkozást keres. Ajánlatokat „Levelező” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 2634

Csodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utcza.

Nap és esőernyő raktár.

Kizárólag saját gyártmány!

Raktáram tulhalmozottsága, vala mint az előhaladott idény miatt, **nap- és esőernyőimet** minden elfogadható árban bocsatom a mélyen tisztelt vevő közönség rendelkezésére.

Minden néven nevezendő ernyők behuzását és javítását 1—2 óra alatt a legjobb kivitelben és jutányos árban eszközölöm. 221

Nassan R.

Szabadság-tér 19.

Rosenblüh J. és Társa mellett.

Nyiri

krumpli

nagyban és kicsinyben legolcsóbban állandóan kapható

Söwy és Pollak

Cégnyel 2369

Karolina-u. 7.

Telefon 206.

Városi és megyei telefon 115 szám

Egyéves önkéntes urak
és szülők figyelmébe!

Az összes fegyvernemek részére szükséges pontos előírasszerinti tábbeliek, ugyszintén iskolás gyermekeknek tartós,

jó, erős CIPŐKET

Készít 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintacsipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopäde gyógycipők nagy sikerű eredményyel készülnék.

Városi és megyei telefon: 115 szám.

Főraktár Aradon: 3882

Földes Kelemen gyógytárában.

Pályázati hirdetés.

Nikora György és társai Battonyai lakosok Battonyán a folyó csatornán egy fahidat szándékoznak építtetni, a melyre a költségvetés 915 koronában van megállapítva. A ki ezen munkálatokra pályázni szándékozik, az költségvetéssel vasárnap délután 2 órakor jelentkezzék a Battonyai Nagyvendéglőbe, a hol Nikora György és Társai urak várakoznak.

Battonya, 1906. október 17.

2627

Minden utánzat vagy utánnyomás büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csakis a zöld apáca védjeggyel. **Törvényileg védve.** Kiválóan híres és felismerhető szer emésztési zavarok, gyomorgörcsök, kolika, katarrus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patenzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve. 3554

Thierry Contifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyuladás, sebesülés avagy mindentéle daganat ellen. 2 tegely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi

Thierry A. gyógytára Pregreda, Rebits Sauerbrunn mellett.
Fizeték: több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bérmentve.

Raktarak a következő gyógytárakban: **G. Földes Kelemen és Hatós Árpádsál Aradon.**

Értéktőzsde.

A magyarországi nagy termés és a politikai helyzet állandósága következtében élénk értéktőzsdék várhatók, különösen pedig egyes értékpapírokra nézve, melyek rendkívüli emelkedő képességgel bírnak! Egy elismert és tekintélyes bankszakember szivesen ad szakszerű felvilágosításokat és utbaigazításokat csekély nyereségy-részesedés ellenében, a speculációhoz szükséges fedezet 500 korona kötésenkint. Szives megkeresések „Bankszakember” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába

Budapest, V. Mérleg utca 12. intézendők. 3447

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém becses figyelmét föl hívni, hogy mint

női-fodrász

Aradon telepedtem le.

Hivatkozva budapesti 15 éves gyakorlatomra, a mai divat igényeinek megfelelően minden izlést kielégítően a legmodernebb frizurákat vagyok képes előállítani.

Elvállalok: naponkénti fésülést, hajmosást, hajondolirozást és manikürözést.

Magamat Nagyságos Asszony becses figyelmébe ajánlva

kitünő tisztelettel

2444

Wellisch Izsó

női fodrász

Aradon, Előtvös-utcza 4.